

Innholdsfortegnelse

1 Sikkerhet	01-1
1.1 Husk følgende før du kjører for første gang	01-1
1.2 Før og under kjøring.....	01-1
1.3 Henvisninger for reisen	01-7
1.4 Nødhjelpsutstyr	01-10
1.5 Fartsgrenser.....	01-13
1.6 Etter kjøring	01-15
2 Chassis	02-1
2.1 Chassis.....	02-1
2.2 Last	02-3
2.3 Støtter	02-5
2.4 Trinn	02-6
3 Hjul, dekk, bremseser.....	03-1
3.1 Dekk	03-1
3.2 Dekktrykk	03-1
3.3 Dekkdybde	03-2
3.4 Felger	03-2
3.5 Hjulskifte	03-3
3.6 Parkeringsbremse	03-5
3.7 Kollisjonsbremseanlegg	03-6
4 Oppbygning ute	04-1
4.1 Tvangsbeluftning/tvangsavluftning	04-1
4.2 Kjøretøysnøkkel	04-3
4.3 Ytre speil	04-5
4.4 Takgrind og stige	04-5
5 Elektroinstallasjoner	05-1
5.1 Sikkerhetshenvisninger	05-1
5.2 Servicesenter.....	05-2
5.3 Strømforsyning	05-2
5.4 Funksjon av strømforsyningsenheten	05-3
5.5 Truma-Vent-vifte	05-5
5.6 Mikrobølgeovn/stekeovn.....	05-6
5.7 Skifte av halogenlamper	05-7
5.8 Skifte av lyspærer for baklys	05-8
5.9 Koplings skjema innvendig	05-9
5.10 Koplings skjema utvendig	05-10
6 Oppbygning innvendig	06-1
6.1 Åpne og lukke dører og klaffer	06-1
6.2 Lysbrytere	06-3
6.3 Vinduer	06-5
6.4 Takluker	06-7
6.5 Sengebenk og sengombygging	06-9
6.6 Barnesenger	06-10

---

7 Vann	07-1
7.1 Vannforsyning.....	07-1
7.2 Vannspylingstolett	07-3
7.3 Varmtvannsforsyning med Truma-terme	07-8
8 Gass	08-1
8.1 Generelle sikkerhetsregler for bruk av flytende gassanlegg.....	08-1
8.2 Gassforsyning	08-2
8.3 Oppvarming	08-4
8.4 Kjøleskap.....	08-7
8.5 Gasskomfyr	08-9
9 Tilbehør	09-1
10 Vedlikehold og pleie	10-1
10.1 Vedlikehold	10-1
10.2 Luft	10-2
10.3 Pleie	10-2
10.4 Vinterdrift	10-5
11 Avfallshåndtering og miljøvern	11-1
11.1 Miljø og mobil reising	11-1
12 Tekniske data	12-1
12.1 Dekktrykk	12-1
12.2 Vekt iht. EN 1645-2	12-1
12.3 Basisutstyr	12-3
12.4 Belysning	12-4
Indeks	lx-1

Før første kjøring

Ikke bruk håndboken kun som oppslagsverk, men gjør deg grundig kjent med den.

Fyll ut garantikortene til innbyggingsapparatene og tilbehørsdelene i de separate veiledningene, og send garantikortene til apparatprodusentene. Slik sikrer du deg garantikrav for alle apparater.

HOBBY gir deg en 5-års garanti på campingvognens tetthet ifølge garantibetingelsene.

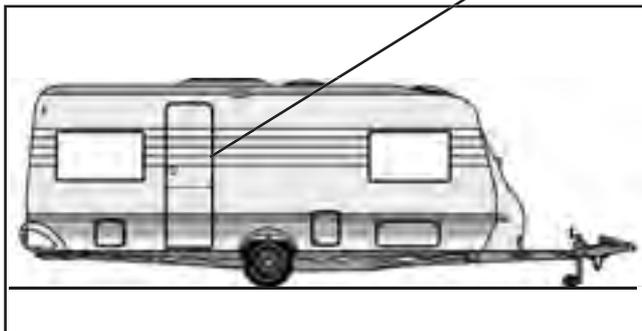
Obs! Hvis tetthetsprøven ikke gjennomføres, forfaller garantikravet for tetthetsgarantien på 5 år.

Kjennetegn i bruksveiledningen

Håndboken forklarer deg campingvognen på følgende måte:

Tekster og bilder

Tekster som henviser til bilder, står direkte ved siden av bildene på høyre side. Detaljer i bilder (her: Inngangsdør) er kjennetegnet med posisjonsnumre (1).

Opptellinger

- Opptellinger skjer stikkpunktaktig og er kjennetegnet med en bindestrek foran.

Handlingsanvisninger

• Handlingsanvisninger skjer også stikkpunktaktig og begynner med et rundt punkt på begynnelsen av setningen.

Henvisninger

Henvisninger gjør oppmerksomme på viktige detaljer som garanterer en feilfri funksjon av campingvognen og tilbehørsdelene. Husk på at det er mulig med avvik fra beskrivelsen pga. av forskjellig utrustning.

Varselshenvisninger

Varselshenvisninger gjør oppmerksomme på farer hvor ignorering kan føre til materiell skade eller til og med skade på mennesker.

Miljøtips

Miljøtips viser deg muligheten for å kunne minske belastningen på miljøet.

1 Sikkerhet

1.1 Husk følgende før du kjører for første gang

Registrering

Alle kjøretøy som kjøres på offentlige veier, må registreres. Dette gjelder også for din nye campingvogn.

Registrering skjer på den lokale trafikkstasjonen.

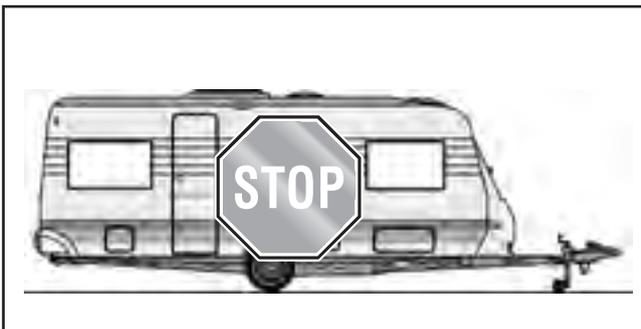
Periodisk kjøretøykontroll

Det finnes ingen periodisk kontroll for campingvogner i Norge i dag. Det anbefales imidlertid en uforpliktende visning annenhvert år som en del NCC-avdelinger (Norsk Caravan Club-avdelinger) tilbyr sammen med Biltilsynet / Statens vegvesen.

Ved flere spørsmål eller problemer, kontakt din Hobby-forhandler.

1.2 Før og under kjøring

Som eier/fører av kjøretøyet er du ansvarlig for bilens tilstand. Derfor må du ta hensyn til følgende:

Utvendig

Gå rundt campingvognen og klargjør den for turen ved å gjøre følgende:

Klargjør kjøretøyet

- Campingvognen skal være riktig tilkopleet (se henvisning sikkerhetskopling WS3000).
- Sikkerhetswiren må være forbundet med trekkvognen.
- Kontroller kjøretøysbelysning.
- Støtteben og nesehjul dreies opp og sikres.
- Skru til gassflasker. (Oppvarming er ikke tillatt under kjøring.)
- Lukk gassflaskekassen.
- Still inn utvendig speil på trekkvognen.
- Kontroller dekktrykket til campingvognen (se dekktrykktabell).
- Lukk alle vinduer.
- Slå av lys i fortelt.
- Lukk inngangsdør og sikre.
- Lukk alle kraner og hurtiglukkende ventiler på gassapparater.
- Ev. trekkes elektrokabel ut på ytre stikkontakt.
- Ev. trekkes tv-antennen inn så langt som mulig.
- Ev. sikres taklast og surres fast for ikke å skli ned.
- Ev. sikres sykler og surres fast for ikke å skli ned. Påse at belysningen ikke tildekkes.

Fabrikkskilt

Nr. på generell tillatelse for bruken av campingvognen

Kjøretøyets identifikasjonsnummer

Tillatt totalvekt

Tillatt aksellast aksel 1

Tillatt aksellast aksel 2

Bilde 1

Sikkerhetskopling WS 3000

Campingvognen er utstyrt med en antislingrekopling. Denne sikkerhetskoplingen stabiliserer campingvognen under kjøring, og sørger dermed for en bedre kjøreatferd. Vær oppmerksom på den ytterligere bruksveiledningen og sikkerhetshenvisningene til produsenten.

Obs! Med denne sikkerhetskoplingen kan ikke fysikalske lover settes ut av kraft. Når grenseverdiene (hastighet og vekt) overskrides, er følgende manglende traksjon og sideførings kraft i førerens ansvar. Du bør derfor unngå for høy risiko pga. det ytterligere sikkerhetstilbudet. Vær obs på trekkvognens støttelastverdi. Campingvognens aktuelle støttelastverdi avleses på støttelastvekten.

Forberede tilkopling/avkopling

- For å hhv. til-/avkople åpnes kulekoplingen. (Spake i stilling 1)

Ved høyere støttelaster kan til-/avkoplingen gjøres lettere ved bruk av et støttehjul.

Tilkople

- Den åpnede kulekoplingen settes på koplingskulen til kjøretøyet som trekker. Ved å trykke nedover, for det meste holder det med støttelasten, lukkes kulekoplingen.. (Spake i stilling 2)

Vær obs på at kulekoplingen er metallisk blank og uten fett.

Kontrollere tilkopling

- Kulekoplingen er ikke riktig tilkople/ lukket hvis betjeningsspaken befinner seg i stilling (2).

Hvis WS 3000 ikke koples riktig på koplingskulen, kan campingvognen løse seg fra bilen.

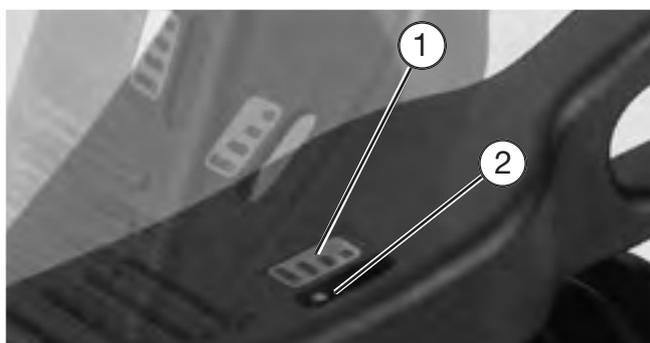
Bilde 1

Aktivere stabiliseringsinnretningen

- Ved dette må betjeningsspaken bevegges fra lukket stilling (2) nedover til den stopper, stilling (3). Derved spennes fjærpakken slik at presskraften lages over sliteelementene til koplekshulen. Betjeningsspaken ligger etterpå omtrent parallelt til trekkakselen. Det er mulig med kjøring uten aktivert stabiliseringsinnretning, og det er ønsket ved bestemte veiforhold, f. eks. ved is og snø.

Kontroll av stabiliseringsinnretningen

- Etter tilkøpling og aktivering av stabiliseringsinnretningen kan tilstanden til slitebeleggene kontrolleres. Skriftskiltet som er festet på betjeningsspaken (bilde 2-1) viser et trekantsfelt merket med + / - tegn parallelt til slissen som befinner seg i spaken, liggende i kjøreretning. Kulekoplingen stilles inn på fabrikken slik at hodet til en metallstift, som er synlig i slissen, (bilde 2-2) ligger under + tegnet til den markerte trekantssiden.

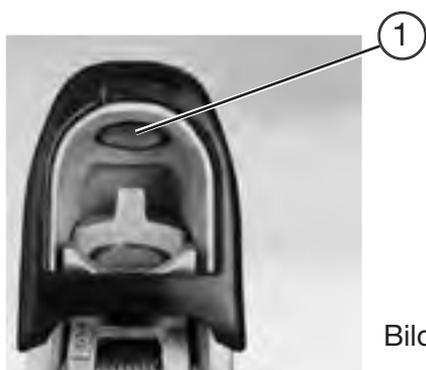
Bilde 2

Utkøpling av stabiliseringsinnretningen

- Betjeningsspaken trekkes langsomt oppover, stilling (2), for å slå av stabiliseringen.

Avkøpling

- Betjeningsspaken settes oppover i den åpne stillingen (stilling 1). Etter at belysningsplugg og rivetauet er løsnet, kan tilhengeren koples av f. eks. med hjelp av et trekkstangløpehjul. Det anbefales å parkere tilhengeren med lukket kulekopling ved lengre tid uten bruk. Ved dette heves betjeningsspaken samtidig som kulepannen (bevegelig element med slitebelegg – bilde 3.1) trekkes fremover, og betjeningsspaken lukkes langsomt.

Bilde 3

Vedlikehold

Koplingskule * 50 mm på trekkvogn

Den bør være dimensjonsstabil, uskadet, ren og uten fett. Ved dacrometbelagte (matt-sølv korrosjonsbeskyttelses-overtrekk) og lakkerte koplingskuler må belegget fjernes komplett med slipepapir, korning 200-240, før første kjøring, slik at den ikke avlagres på overflaten til slitebeleggene. Overflaten til koplingskulen skal være "metallisk blank". En skadet eller uren koplingskule gir økt slitasje på slitebeleggene, en fettete koplingskule senker stabiliseringsvirkningen betraktelig. Til rengjøring egner seg f. eks. fortynning eller spiritus.

Kulekopling

Kulekoplingens indre i området til slitebeleggene skal holdes ren og uten fett (bilde 5). Ved tilskitnede slitebelegg kan overflaten rengjøres med slipepapir, korning 200-240. Til slutt gjøres overflaten ren med lettbensin eller spiritus. Alle bevegelige lagringssteder og bolter er lette å olje. Gjennom regelmessig vedlikehold og pleie øker du livstiden, funksjonen og sikkerheten til WS 3000.

Skifte av slitebelegget

Det fremste slitebelegget (1) kan skiftes ut ved slitasje. Vær obs på de utførlige monteringshenvisningene i reservesettet til produsenten. Det bakerste slitebelegget er så stort dimensjonert at det ikke må skiftes ut.

Kjørestøy

Under kjøring kan det oppstå lyder som ikke har innflytelse på funksjonen til kulekoplingen.

Mulige årsaker til lydene kan være:

1. En dacrometbelagt koplingskule på trekkvognen
2. En forsinket koplingskule på trekkvognen
3. En skadet eller tilskitnet koplingskule på trekkvognen
4. Tilskitnede sliteelementer i kulekoplingen

Hjelp: til 1. og 2.:

Fjern overflatebelegget til koplingskulen med slipepapir, korning 200-240, og rengjør med fortynning eller spiritus.

til 3.:

Skadete eller tilskitnede koplingskuler blir også slipt eller rengjøres.

til 4.:

Overflaten til sliteelementene rengjøres med slipepapir, korning 200-240, og rengjøres til slutt med lettbensin eller spiritus.

Inne

Også inne i campingvognen må du gjøre en del forberedelser.

Forberede innvendig rom

- Løse gjenstander ordnes og stuves i hyllene.
- Tunge gjenstanger ryddes på plass nede.
- Ev. koples kjøleskapet om til 12V-drift .
- Slå av innvendig belysning.
- Samtlige væsker, også i kjøleskapet, sikres mot å renne ut.
- Gassflasker festes.
- Lukk hovedventilen til gassflaskene og de hurtiglukkende ventilene til de enkelte gassforbrukerne.
- Dører (også kjøleskapsdør), skuffer og klaffer lukkes fast.
- Skyvedør låses.
- Bordsikring klemmes fast.
- Hengelamper henges ned.

Kjøretøyet må ikke overlastes. Påse at campingvognens tillatte totalvekt, tillatte aksellast(er) og tillatte høyde, bredde og lengde overholdes.

Skriv alle viktige mål og vekt til campingvognen på en lapp og legg den synlig inn i trekkvognen.

Trekkvogn

Husk på følgende

- Still inn ytre speil
- Kontroller belysningen

Før du starter

Før turen starter, bør du kunne svare “ja” på følgende spørsmål:

- Er førstehjelpsskrin og varselstrekant om bord?
- Er belysningen (fremme, bak, på siden) i orden?
- Har alle passasjerer i trekkvognen sikkerhetsbelte på?
- Er det ingen som befinner seg i campingvognen?

Opphold i campingvognen under kjøring er forbudt ved lov. I ulykkestilfeller kan passasjerer slenges ut og skades livstruende.

1.3 Henvisninger for reisen

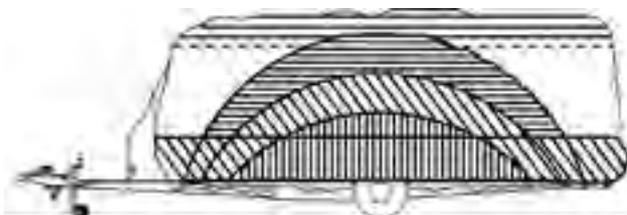
Last

For lastingen gjelder

- Lasten må ligge jevnt. Tunge eller voluminøse gjenstander tilhører i de nedre stuekassene.
- Taklast må surres godt fast.
- Innvendig må bagasjen stuves i skap og hyller.
- Dører og klaffer sikres.
- Etter lastning kontrolleres totalvekten og aksellasten(e) på en offentlig vekt.

Tillatt last for øvrig tilsvarer differansen mellom “teknisk tillatt totalmasse” og “masse i kjøreklar tilstand”. I denne differansen inngår vekt for:

- ekstrautstyr (utstyrsgjenstander montert av fabrikken eller forhandleren i tillegg til standardutstyr)
- personlig utstyr (f. eks. klær, mat, TV, leker, husdyr osv.)

Vognkortets innførte tillatte totalmasse og tillatt støttelast må ikke overskrides. Vær også obs på trekkvognens tillatte nyttelast.

Taklast

Høyden til campingvognen kan variere fra tur til tur pga. forskjellig taklast.

For taklasten gjelder

- Legg til målene til taklasten til campingvognens høyde.
- I trekkvognen legges godt synlig en notis med totalhøyden. På denne måten slipper du beregninger ved broer og gjennomkjøringer.

Den maksimale tillatte taklasten er 50 kg under kjøring.

Bremser

En tilhengervogn har en annen bremsestøtferd enn et enkelt kjøretøy. Derfor er det lurt, spesielt for uøvde vognførere, å gjennomføre noen forsiktige bremseprøver på et egnet område. Bremselengden til vognen er lengre enn ved et enkelt kjøretøy. I tillegg blir den påvirket av campingvognens lastetilstand.

Ved bremsing gjelder

- Vær obs på lengre bremselengde, spesielt ved vått vær.
- I nedoverbakke må en ikke bruke et høyere gir enn ved oppoverbakke.

Kjøring

Vognen din er mye større enn en personbil.

Ved kjøring gjelder

- Også ved riktig innstilte ytre speil finnes det en økt dødvinkel.
- Ved parkering på uoversiktlige steder må du få hjelp til anvisning.

Anvisningspersonen får ikke stille seg mellom personbilen og campingvognen.

Kjøre

Gjør en prøvekjøring før den første store turen for å gjøre deg kjent med vognen i drift. Du bør øve deg på å rygge.

Ved kjøring gjelder

- Ikke undervurder lengden til vognen.
- Vær forsiktig ved innkjøring på gårder og ved kjøring gjennom porter.
- Ved sidevind, glattis eller vått vær kan det oppstå pendelbevegelser i vognen.
- Tilpass kjørehastigheten til vei- og trafikkforholdene.
- Lange strekninger som går lett nedover, kan bli farlige. Her må du måle hastigheten fra begynnelsen av slik at vognen til nød kan akselereres uten å sette andre trafikanter i fare.
- Ved pendelbevegelser av vognen på hellende strekninger må du bremse forsiktig, men fort når vognen er på en linje, dvs. når den er strukket ut.
- Ved pendelbevegelser må du aldri akselerere.
- Nedoverbakke skal prinsipielt ikke gå fortere enn oppoverbakke.
- Ved forbikjøring og når en blir forbikjørt av vogntog eller busser kan vognen komme i en luftstrøm. Lett motstyring opphever dette.

Ryging

Hobby-campingvognen din har et bremsesystem med ryggeautomatikk. Det muliggjør rykking uten at kollisjonsbremsen reagerer.

Ved rykking gjelder

- Campingvognen svinger mot retningen hvor du styrer trekkvognen.
- Ved rykking bør du få hjelp av en anvisningsperson.

Anvisningspersonen får ikke stille seg mellom bilen og campingvognen.

Kjøring i svinger

Vognen din er mye lengre enn en personbil.

Ved kjøring i svinger gjelder

- Ikke kjør for skarpt eller raskt inn i en sving.
- Ved avsvingning kjøres det alltid litt lengre ut i svingradiusen.
- Vær oppmerksom på at campingvognen skjærer ut over hekken.

1.4 Nødhjelpsutstyr

For å være forberedet på et nødtilfelle, bør du alltid ha med deg de tre følgende redningsmidlene og gjøre deg kjent med disse.

Ved en dekkskade bør du holde klart jekk, reservehjul eller skadesett (delvis ikke standard).

Førstehjelpsskrin (ikke i leveringsomfanget)

Førstehjelpsskrinet befinner seg i trekkvognen, og bør være lett tilgjengelig til enhver tid.

Varseltrekant

Varseltrekanten er i trekkvognen, og bør være lett tilgjengelig til enhver tid.

I nødtilfelle

- Varseltrekanten stilles opp minst 100 m før farestedet.

Varselvest (inngår ikke i leveringsomfang)

Vi anbefaler at du fører med deg en varselveste med hvite refleksstriper iht. EN 471. Vesten bør du ha på når du forlater bilen på landeveier og veiskuldere. Nærmere bestemt bør sjåføren ha på varselsklær når bilen og campingvognen

- blir stående på landeveier på uoversiktlige veier, ved dårlig sikt grunnet værforholdene, ved demring eller ved mørke pga. et trafikkuhell eller en skade, eller
- blir stående på veiskuldere på en motorvei pga. et trafikkuhell eller en skade og når stedet skal sikres ved å sette opp varseltrekant.

Brannslukker

(ikke i leveringsomfanget)

Gjør deg tidlig kjent med håndteringen av brannslukkeren.

Vær obs på oppfyllingsdatoen. Hvert annet år er det nødvendig å kontrollere brannslukkeren.

Sikkerhetstiltak mot brann

- Ikke la barn være alene i kjøretøyet.
- Gjør deg kjent med nødutgangene og hvordan disse håndteres.
- Alle rømningsveier holdes frie.
- Brennbare materialer holdes borte fra alle varme- og kokeapparater.
- Sett en brannslukker ved hovedinngangsdøren.
- Ha et brannteppe i nærheten av kokeapparatet.
- Gjør deg kjent med henvisningene på brannslukkeren.
- Gjør deg kjent med sikkerhetsreglene mot brann på området.

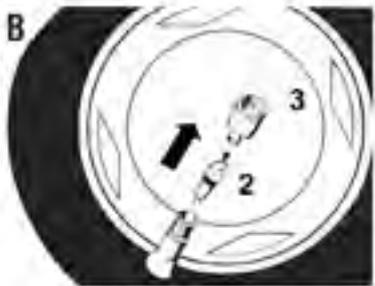
Brannslukking

- Alle passasjerer evakueres.
- Lukk ventilene til gassbeholderne.
- Slå av den elektriske forsyningen.
- Slå alarm og ring brannvesenet.
- Prøv kun å slukke brannen selv hvis dette er mulig uten risiko.

Dekkreparasjonssett

Dekkreparasjonssettet må ikke brukes hvis dekket ble skadet ved kjøring uten luft. Små stikkskader, spesielt i løpeflatene til dekkene, kan tettes med dekkreparasjonssettet. Fremmedlegemer (f. eks. skrue eller spiker) må ikke fjernes fra dekket. Dekkreparasjonssettet kan brukes ved utetemperaturer inntil ca. -30 °C.

A Rist flasken. Påfyllingsslangen (1) skrues på flasken (folielukkingen blir gjennomstukket ved dette).

B Ventilklaffen skrues av dekkventilen. Ventilinnsatsen (2) med ventilutdreier (3) skrues ut. Ventilinnsatsen (2) må ikke legges i sand eller skitt.

C Lukkestuss (4) trekkes av fra påfyllingsslangen (1). Påfyllingsslangen skyves på dekkventilen.

D Påfyllingsflasken med påfyllingsslangen holdes nedover og trykkes sammen. Hele flaskeinnholdet trykkes inn i dekket. Påfyllingsslangen (1) trekkes av, og ventilinnsatsen (2) med ventilutdreieren (3) skrues fast inn i dekkventilen.

E Luftpåfyllingsslange (5) skrues på dekkventilen. Pluggen (6) settes inn i stikkkontakten til sigaretteneren. Dekket pumpes opp (7). Den elektriske luftpumpen må ikke brukes lengre enn 8 minutter. Fare for overopphetning! Hvis lufttrykket ikke kan oppnås, kjøres kjøretøyet ca. 10 meter frem eller tilbake, slik at tetningsmiddelet kan fordeles i dekket. Gjenta pumpeforløpet. Fortsett kjøringen umiddelbart slik at tetningsmiddelet kan fordeles i dekket.

Topp hastighet er maks. 80 km/t.

Kjør forsiktig, spesielt i svinger.

Etter 10 minutters kjøring kontrolleres dekktrykket. Hvis dekktrykket er sunket under denne minsteverdien (8), må du ikke fortsette turen. Hvis minsteverdien fortsatt vises (8), stilles dekktrykket riktig ifølge dekktrykkskilt i gasskassen. Kjør forsiktig til neste verksted og bytt dekk.

Ulykkesfare: Hvis lufttrykket som kreves, ikke kan oppnås denne gangen heller, er dekket for hardt skadet. I dette tilfellet kan dekkreparasjonssettet ikke muliggjøre den krevende tetningen. Derfor må du ikke kjøre videre. Ta kontakt med en servicestasjon eller service-24t.

F Vedlagt klistremerke må klebes på i førerens synlige område på kombinasjonsinstrumentet. Brukt dekkreparasjonssett dumpes hos en servicestasjon.

Ulykkesfare: Få nye dekk hos neste servicestasjon.

1.5 Fartsgrenser

Denne campingvognen er teknisk utrustet for en hastighet på 100 km/t. Det betyr at det er tillatt med en maksimal hastighet på 100 km/t ved egnet trekkvogn og spesialfrigivelse.

Kjør aldri fortere enn 100 km/t, heller ikke hvis fartsgrensen ligger høyere i de forskjellige land.

Fartsgrensen i Tyskland er på 80 km/t.

Under bestemte forutsetninger er det etter den 9. unntaksforordningen til STVO siden oktober 1998 mulig å kjøre med campingvogner på hovedmotorveier og bilveier i 100 km/t.

Nærmere informasjon får du hos din Hobby-forhandler eller hos din lokale trafikkstasjon.

Fartsgrenser i Europa (km/t)

	Land	Tettsted	Landevei	Motorvei	
				Bil Bil	campingvogn
	Belgia	50	90	120	120 [a]
	Bosnia-Herzegovina	60	80	120	n/a
	Bulgaria	50	90	130	120 [a]
	Tyskland	50 (b)	100	130 [c]	80 [d]
	Danmark	50	80	130	80
	Estland	50	90	110	90
	Finland	50	100	120	80
	Frankrike	50	90 [e,f,g]	130 [f,g]	130 [a]
	Hellas	50	90 [t]	120	80
	Storbritannia	45	96	112	96
	Irland	50	80 [i]	120	120 [a]
	Italia	50	90	130 [r,s]	80

Kroatia	50	90 [i]	130	80
Latvia	50	90	110	80
Litauen	60	90	110	110 [a]
Luxemburg	50	90 [k]	130 [j,k]	90 [j]
Malta	50	80	n	n
Makedonia	50 [u]	80 [i]	120	80
Nederland	50	80 [i]	120	80
Norge	50	80	90	80 [l]
Østerrike	50	100	130 [m]	100 [n]
Polen	50/60 [w]	90 [i]	130	80
Portugal	50	90	120 [o]	100
Romania	50	90	120	100 [p]
Sverige	50	90	110	80 [q]
Sveits	50	80 [i]	120	80
Serbia-Montenegro	60	80 [i]	120	80
Slovakia	60	90	130	80
Slovenia	50	90 [i]	130	80
Spania	50	90 [i]	120	90 [v]
Tsjekkia	50	90	130	80
Tyrkia	50	80	120	80
Ungarn	50	90[e]	130	80
Kypros	50	80	100	100

Sist oppdatert 06/2005

NB!

- [a] Ved ulykker med tysk bil + tilhenger ved hastigheter over 100 km/t bør du regne med reduserte forsikringsytelser. Dette fordi det typemessig kun er tillatt å kjøre i 100 km/t med campingvogn i Tyskland.
- [b] I mange områder er det sone 30.
- [c] Anbefalt hastighet
- [d] 100 km/t under visse forutsetninger
- [e] 100 km/t på motorveier
- [f] Ved våt veibane må hastigheten reduseres med 10 km/t på landeveier og 20 km/t på motorveier.
- [g] Har du førerkortet i mindre enn to år, maks. 80 km/t på landeveier, 100 km/t på motorveier og 110 km/t på større motorveier.
- [i] 100 km/t på motorveier
- [k] Har du førerkortet i mindre enn ett år, 75 km/t på landeveier og 90 km/t på motorveier.
- [l] 60 km/t for ubremset tilhenger med en aktuell totalvekt på mer enn 300 kg
- [m] Lavere fartsgrenser om natten på noen motorveier i Østerrike
- [n] Fartsgrense på 80 km/t for bil + tilhenger over 3,5 t tillatt totalvekt
- [o] Har du førerkortet i mindre enn ett år, kun 90 km/t
- [p] 90 km/t for bil + tilhenger over 3,5 t tillatt totalvekt
- [q] Kun 40 km/t ved ubremset tilhenger med tillatt totalvekt som overstiger halvparten av trekkvognens tomvekt
- [r] Det er tillatt med 150 km/t på enkelte trefelts motorveier (kun ved tilsvarende skilting).
- [s] Ved våt veibane, fartsgrense på 110 km/t på større motorveier og 90 km/t på motorveier
- [t] Tillatt med 110 km/t på enkelte strekninger
- [u] Også 60 km/t etter skilting
- [v] 90 km/t for bil + tilhenger under 0,75 t
- [w] 50 km/t fra kl. 5-23, 60 km/t fra kl. 23-5

1.6 Etter kjøring

Utvalg av parkeringsplass

Ved valg av parkeringsplass gjelder

- Søk en parkeringsplass som er så vannrett som mulig.
- Kontroller vannrett stand ved innstigningen. (Viktig for funksjonen til kjøleskapet).
- Helling på tvers i langsretning utjevnes med nesehjulet.
- Helling på tvers i tverretning utjevnes ved å legge under egnede brett under et hjul.

Høydeforskjeller må ikke jevnes ut av løftestøtter.

Sikring av kjøretøyet

Ved sikring av kjøretøyet gjelder

- Trekk til håndbremse.
- Støtteben må kun kjøres så langt ut at akselen bærer med.
- Ved myk bakke legges underlag under støttebena.
- Ved skrånende område legges underleggskiler under.

Skifteenergikilde

Ved skifte av energikilde gjelder

- Kjøleskapet koples om fra 12 V til gass eller 230 V. Ellers kan batteriet til trekkvognen utlades.

2 Chassis

2.1 Chassis

Rammedeler og aksler er bestanddel av chassis. Det må ikke foretas tekniske endringer da den generelle driftstillatelsen ellers vil opphøre å gjelde.

Med hensyn til trafikksikkerheten må en campingvogns chassis velikeholdes like nøye som selve trekkvognen. Vedlikeholdet bør utføres av din HOBBY-forhandler. Ved materialerstatning bør det brukes originaldeler fra produsenten.

Campingvogner er ikke egnet til å bli trukket av lastebiler eller busser. Langvarig bruk kan føre til skader.

Smøre og olje

Glidestedene og lagerdelene til chassis bør kontrolleres og ettersmøres regelmessig. Campingvogner som kjøres lite, krever årlig vedlikehold.

Ved smøring og olje gjelder

- Svingstanglagringene på torsjonsfjærakselen smøres hver 5000. kjørte kilometer eller minst 1 x i året.
- Smør lagerstedene på huset til sammenstøtsinnretningen.
- Bevegelige deler som bolter og leddsteder oljes.
- Hver 5000. kjørte kilometer smøres glidestedene til sammenstøtsinnretningen.
NB! Sliteelementene til sikkerhetskoplingen WS 3000 må aldri oljes eller smøres.
- Kontroller luftspillrommet til lagringene for støtstangen av og til.
- Samtlige glide- og lagringsdeler renses for smuss i regelmessige avstander og oljes.

Torsjonsfjærakselen til campingvognen er utstyrt med kompakthjullager. Trommelnav, kompaktlager og akselmutter danner en lukket enhet. Kompaktlagerne er vedlikeholdsfrie pga. et spesialfett.

Etterstillingen av hjulbremsen må aldri gjøres på spennlåsen eller på gaffelhodet til stengene. Hjulbremsen må kun etterstilles på den selvåsende 6-kant-reguleringsmutteren.

Ytterligere henvisninger finner du i vedlagte bruksveiledning til akselleverandøren.

Nyttelasten og den teknisk tillatte totalmassen som er registrert i vognkortet, må ikke overskrides.

2.2 Lasting

Definisjon av massene (vektene) for campingvogner

For beregningen av massene (vektene) og den derav resulterende lasten for øvrig for campingvogner gjelder EU-direktiv 92/27/EF på europeisk plan. De fleste forskriftene er iht. standard DIN EN 1645-2. Nedenfor finner du en forklaring på begrepene og beregningsgrunnlagene som er brukt.

1. Teknisk tillatt totalvekt (t.t.t.)

Det er Hobby-Wohnwagenwerk som fastslår den teknisk tillatte totalvekten. Vekten er blitt fastsatt etter grundige beregninger og forsøk og må av sikkerhetsmessige årsaker aldri overskrides.

2. Vekt i kjøreklar tilstand

Vekten i kjøreklar tilstand tilsvarer vekten til det seriemessig utførte kjøretøyet inkl. alt fabrikkmontert standardutstyr (f.eks. alt inkludertpakken), ekskl. basisutstyr (se 3).

3. Basisutstyr

Basisutstyr består av samtlige utstyrsgjenstander og væsker som er nødvendige for sikker og riktig bruk av kjøretøyet. Til dette hører vekt for gass, vann og elektrisk (se 12.3 for sammensetningen).

4. Tillatt last for øvrig

Tillatt last for øvrig tilsvarer differansen av "teknisk tillatt totalmasse" og "massen i kjøreklar tilstand". I denne differansen inngår vekt for passasjerer, ekstrapstyr og personlig utstyr.

5. Ekstrapstyr

Ekstrapstyr omfatter alle spesialønsker eller utstyrsgjenstander montert av Hobbyfabrikken eller forhandleren i tillegg til standardutstyr.

Hvis campingvognen utrustes med et sykkelstativ i hekken, må støttelastredueringen som lages av syklenes vekt, utlignes gjennom den øvrige lasten. Lastingen av campingvognen bør gjøres helst slik at den tillatte støttelasten til trekkvognen utnyttes helt. (Maks. støttelast til campingvognen på 100 kg må ikke overskrides.)

Vekt i kjøreklar tilstand henviser til det seriemessige utrustede kjøretøyet. Ved innbygging av spesialtilbehør økes vekten tilsvarende.

Før første bruk anbefaler vi å veie kjøretøyet på en kalibrert kjøretøysvekt. Slik kan du finne ut av den maksimale tillatte lasten for øvrig av ditt individuelt utrustede kjøretøy.

Hvis du ikke er sikker på om du har overbelastet kjøretøyet, bør du veie det på en offentlig vekt.

En overbelastning kan føre til dekksvikt eller til og med at dekkene brister. Gjennom dette er det fare for at kjøretøyet kommer ut av kontroll. Dermed setter du deg selv og andre trafikanter i fare.

For lastingen gjelder

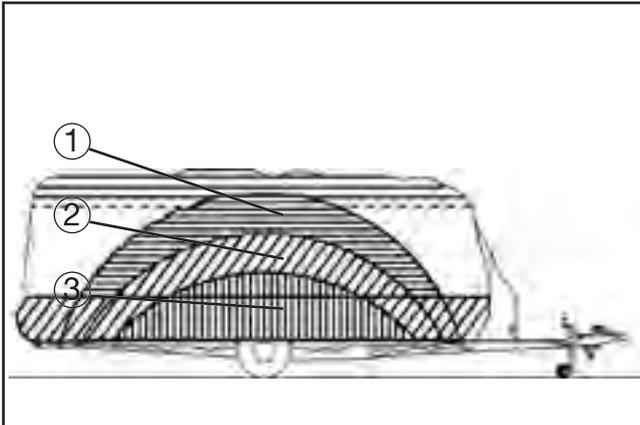
- Ved lastingen må du sørge for en jevn fordeling av lasten mellom høyre og venstre side samt foran og bak.
- Tunge gjenstander lagres i nærheten av akselen.
- Campingvognen må aldri lastes baktung (slingrefare).

Hvis trekkvognen tillater det, kan det skjeenforbedringavkjøreegenskapene gjennom en større støttelast, avhengig av størrelsen til campingvognen.

Jo lavere tyngdepunktet til kjøretøyet er, jo bedre er svinge- og kjøreatferden.

Lastområder i campingvognen

- Lette gjenstander (1), som håndklær og lett tøy.
- Middels tunge gjenstander (2), som klær, tøy og mat.
- Tunge gjenstander (3), som fortelt og båtmotor.

2.3 Støtter

Støttene er i området bak og fremme under campingvognen.

Drei ut støttene

- Kjøretøyet parkeres så vannrett som mulig.
- Ved myk bakke legges underlag under støttebena for å sikre campingvognen mot å synke.
- Drei ut støttene (1).

Støttene må kun brukes til å støtte og ikke til å sentrere eller løfte.

Støttene dreies inn

- Støttene (1) dreies med veiv i vannrett posisjon.

2.4 Trinn

Ved inn- og utstigning gjelder

- Pass på at trinnet (1) står på fast bakke. Slik unngår du at trinnet faller om.

Vær oppmerksom på de forskjellige trinnhøydene og på at bakken er fast og jevn ved utstigning.

3 Hjul, dekk, bremseser

3.1 Dekk

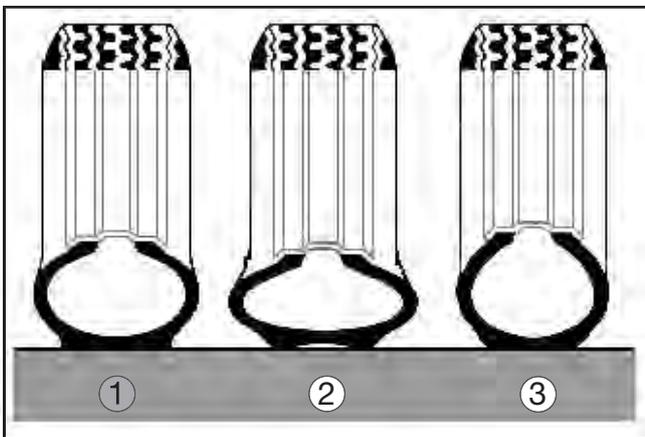
Bruk kun dekk som er tillatt i de tillatelsestekniske papirene. Andre dekkstørrelser får kun brukes etter tillatelse fra produsenten.

3.2 Dekktrykk

Dekktrykket til alle dekk og reservehjulet kontrolleres ca. alle fire uker og før lange kjøreturer.

Ved kontroll av dekktrykket gjelder

- Alle fire uker, senest alle tre måneder og før hver bruk kontrolleres dekktrykket og korrigeres.
- Hvis det ikke er til å unngå å kjøre med for lavt dekktrykk (fra campingplass til neste bensinstasjon), bør topphastigheten være maksimalt 20 km/t.
- Dekktrykket til trekkvognens bakhjul økes med 0,2 bar.
- Kontrollen må skje på kalde dekk.
- Ved kontroll eller korrigering av varme dekk må trykket være 0,3 bar høyere enn ved kalde dekk.

Ved dekktrykket gjelder

- Riktig dekktrykk (1)
- For lavt dekktrykk (2)
- For høyt dekktrykk (3)

For lavt dekktrykk fører til overheting av dekket. Dette igjen kan føre til alvorlige skader på dekket.

Riktig dekktrykk finner du i tabellen hjul/dekktrykk i kapitlet "Tekniske data" eller i tabellen i gaskassen.

Ved bruk av kjettinger les nøye bruksanvisningen til kjettingprodusenten.

3.3 Profildybde

Dekkene fornyes senest når profildybden er på kun 1,6 mm.

Dekk eldes også når de brukes lite eller når de ikke brukes.

Anbefaling fra dekkprodusenten

- Etter 6 år skiftes dekkene, uavhengig av dekkdybden.
- Sterke støt mot fortauskant, slaghull eller andre hindringer må unngås.

3.4 Felger

Bruk kun felger som er angitt i den generelle driftstillatelsen. Hvis du ønsker å bruke andre felger, bør du være obs på følgende:

Ved bruk av andre felger gjelder

- Størrelse
- Type
- Innpressingsdybde og bæreevnen må være tilstrekkelig for den tillatte totalvekten.
- Konusen til festeskruen må tilsvare felgtypen.

Endringer er kun mulig med tillatelse fra produsenten.

Nøyaktige angivelser finner du i den generelle driftstillatelsen.

For galvaniserte hjulbolter gjelder

- Galvaniserte hjulbolter skal først trekkes til etter 50 km, så alle 500 km.

Tiltrekningsmomenter

- For stålfelger: 110 Nm
- For aluminiumsfelger: 120 Nm

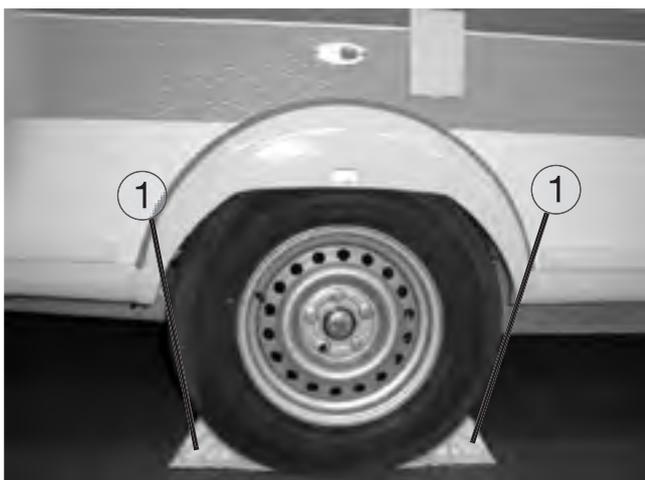
Obs! Ved skifte av felger (stål - aluminium / aluminium - stål) vær obs på riktig galvaniserte hjulbolter.

3.5 Hjulskifte

Forberede hjulskifte

- Foreta hjulskiftet med tilkopleet trekkvogn om mulig.
- Kjøretøyet + tilhengeren parkeres på så jevn og fast bakke som mulig.
- Ved dekkskade på offentlige veier slå på varselblinklys og sett ut varsel trekant.
- Trekkvogn: Trekk til håndbrekk, ha hjulene i rett frem posisjon, sett bilen i gir eller velg P-stilling ved automatgir.
- Campingvogn: Trekk til håndbrekk, behold støttehjulet i kjøreposisjon, deaktiver stabiliser ingsinnretning. (NB! Åpnes ikke fullstendig.)
- Ta frem hjulkile (1) fra flaskekassen.

- Hjulskile (1) plasseres fremme og bak på det intakte hjulet for å sikre campingvognen.
- Hjulbolter skrues løs med en og bare en omdreining før campingvognen jekkes opp.

- Reservehjulet (spesialønske) (2) kan lagres fremme i campingvognen ved gasskassene (spesiell holdeinnretning kreves).

Hvis campingvognen har lettmetallfelger, må en passe på at en har passende galvaniserte hjulbolter som passer til felgen ved montering av reservehjulet på stålfelger.

Varselshenvisninger til hjulskifte

Egnet jekk settes kun på rammedelene som er bestemt til dette! For eksempel ved akselrøret til svingstanggruppe eller ved lengdedrager i området til aksel fastgjøringen. Hvis jekken settes på andre steder kan dette føre til skader på kjøretøyet, sågar ulykker pga. at kjøretøyet faller ned!

Jekken skal kun brukes til hjulskifte. Den får ikke brukes til arbeid under kjøretøyet!

Støttene må ikke brukes som jekk!

Jekken er ingen standard, og er derfor ikke inkludert i leveringsomfanget.

Etter gjennomført hjulskifte må de galvaniserte hjulboltene kontrolleres etter en kjørelseytelse på 50 km og eventuelt ettertrekkes.

Skifte hjul

- Egnede jekker settes ved akselrør til svingstanggruppe eller ved lengdedrager i området til akselfastgjøringen til hjulet som skal skiftes.
- Ved campingvogner med tandemaksel settes jekken alltid under den bakerste akselen. Det anbefales å bruke en hydraulisk jekk (ikke i leveringsomfanget).
- Ved myk undergrunn legges stabile underlag under jekken, f. eks. en planke.
- Kjøretøyet løftes helt til hjulet befinner seg 2 til 3 cm over bakken.
- Plasser veivjekken på nytt om den skulle stå på skrå under jekking.
- Fjern hjulbolter og ta av hjulet.
- Reservehjulet settes på hjulnaven og sentreres.
- Hjulbolter skrues inn og trekkes lett til på kryss.
- Jekken senkes og fjernes.
- Hjulbolter trekkes til jevnt med hjulkrysset. Den fastlagte verdien til tiltrekningsmomentet til hjulboltene er 110 Nm for stålfelger og 120 Nm for aluminiumsfelger.
- Håndbrekket løsnes og stabiliseringsinnretningen aktiveres igjen.

Du bør alltid ha et reservehjul som er klart til bruk. Sørg øyeblikkelig for å få nytt hjul etter hjulskift.

3.6 Parkeringsbremse

Komponentene til bremseanlegget er bestanddel av den generelle driftstillatelsen.

Hvis du forandrer på komponentene til bremseanlegget, utgår driftstillatelsen. Endringer er kun mulige med tillatelse fra produsenten.

Bil + tilhenger parkeres eller stanses

Ved parkering eller stansing av bil + tilhenger skal parkeringsbremsen til campingvognen trekkes til.

Låse

- Parkeringsbremsen trekkes oppover i grepet (1) til den stopper. Gjennom gasstrykkfjæren trykkes parkeringsbremsespaken i sluttposisjon.

Løsne

- Parkeringsbremsespaken trykkes tilbake i utgangsposisjon.

3.7 Kollisjonsbremseanlegg

Bremseanlegget til campingvognen skal kontrolleres senest etter en ytelse på ca. 1000 km. Hvis kulekoplingen ikke lar seg skyve inn for hånd mer enn en tredjedel (ca. 30 mm) av den brukbare friløpslengden, må bremseanlegget innstilles. Disse arbeidene skal gjentas i avstander på 5000 km, men minst en gang i året.

4 Oppbygning ute

4.1 Tvangslufting

For tvangsbeluftningen gjelder

Den riktige luftsirkulasjonen i campingvognen er en forutsetning for en behagelig bokomfort. I campingvognen er det integrert en trekkfri tvangslufting i gulvet og en tvangslufting i takhetten som ikke må bli hemmet i virkemåten. Tvangsluftingen av kjøleskapet kan lukkes med tilsvarende tildekninger såfremt disse ikke drives med gass.

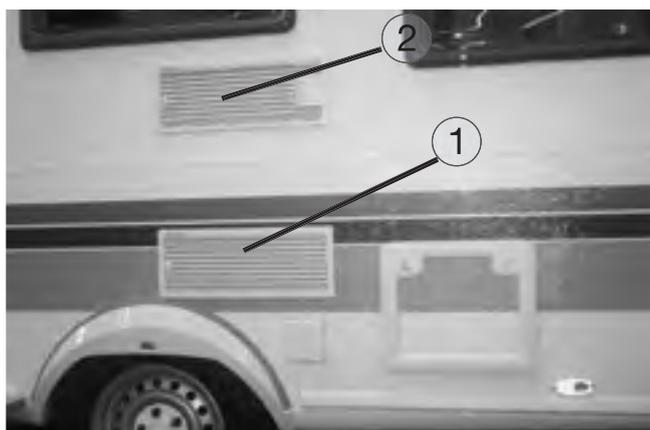
Vær oppmerksom på henvisningene på tildekningene. Tildekningene må bare brukes ved elektrisk drift om vinteren. Vi anbefaler å åpne takhettene når campingvognen brukes til boformål.

Pga. av matlaging, våte klær osv. oppstår vanndamp. Hver person skiller ut inntil 35 g vann i løpet av en time. Derfor må det også luftes gjennom vinduene og taklukene, alt etter relativ luftfuktighet (se også "Vinterdrift"). Vi anbefaler å åpne takhettene når campingvognen brukes til boformål.

Sikkerhetsventilasjonen må aldri lukkes, verken helt eller delvis.

Kjøleskap

Kjøleskapet forsynes med frisk luft utenfra gjennom gitter for å oppnå en tilstrekkelig kjøleytelse. Gitter for luftinntak (1) er nede på kjøretøyet ytre vegg. Luftegitter for avgass befinner seg over beluftsinggitteret (2).

Blokkerte luftegitter kan medføre kvelingsfare. Luftåpningene må derfor ikke blokkeres.

Ved vinterdrift skal det brukes vinterdeksel. Disse får du kjøpt hos forhandleren din.

Ved svært høye utetemperaturer anbefales det å fjerne luftingsgitteret. Dermed oppnås en høyere luftgjennomstrømning på kjøleskapet, og kjølingen forsterkes.

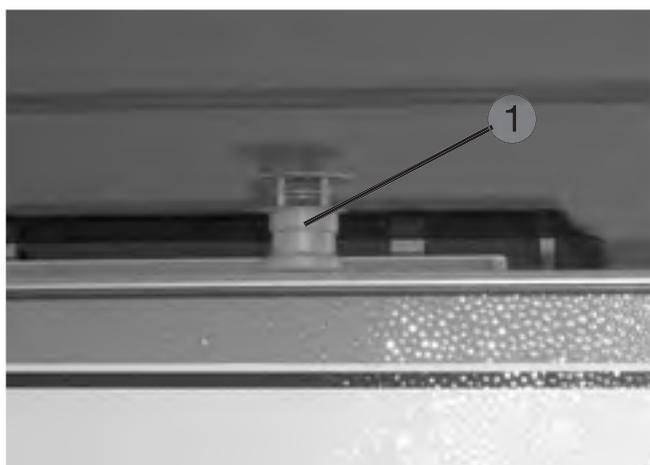

Fjerne luftingsgitteret

- Skruer (3) dreies til anslag mot venstre.
- Luftingsgitteret trekkes først forsiktig til venstre.
- Til slutt fjernes luftingsgitteret.

Oppvarming

Oppvarmingen forsynes med frisk luft nedenfra gjennom en lufteluke. Oppvarmingens utblåsningsluft føres ut gjennom en kamin. Kaminen befinner seg på taket på campingvognen (1).

Ved blokkerte kaminåpninger oppstår kvelingsfare. Luftinntak og avtrekk må derfor ikke blokkeres.

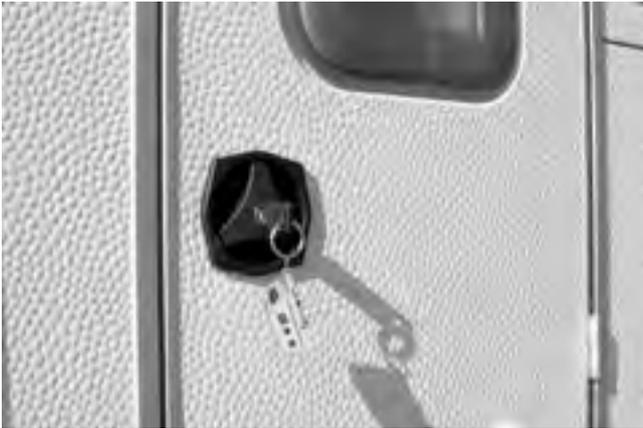

Ved vinterdrift må en sørge for fri kaminavtrekk.

4.2 Nøkler

Følgende nøkler leveres med campingvognen:

- To nøkler, passende for følgende låser:
- Inngangsdør
- Serviceluker
- Toalettluke

Inngangsdør

Åpne

- Låsen låses opp med nøkkelen.
- Drei dørhåndtaket.
- Åpne døren.

Lukk

- Lukk døren.
- Nøkkelen dreies til en hører at låsen låses.
- Nøkkelen dreies tilbake i loddrett posisjon og trekkes ut.

For å unngå skader på låsen og dørkanter må den innvendige dørvrideren stå vannrett og ikke på skrått oppover.

Inngangsdøren er rømmingsveien i et nødtilfelle. Derfor må døren aldri låses utenfra.

Serviceluke

Åpne

- Luken i låsområdet trykkes kraftig innover for hånd.
- Låsen låses opp med nøkkelen.
- Luken åpnes oppover eller nedover.

Lukke

- Luken lukkes oppover eller nedover.
- Låsen låses med nøkkelen.

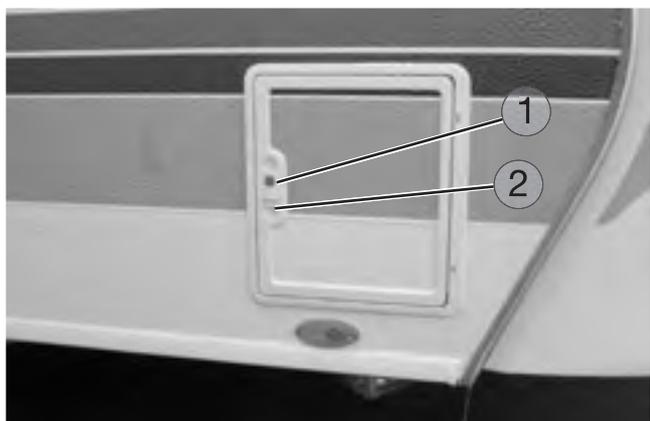
Gasskasse

Åpne

- Låsen (1) låses opp med nøkkelen.
- Ta i grepet og åpne lokket.

Lukk

- Senk lokket, drei tilbake og trykk inn låsen.
- Låsen låses med nøkkelen.

Toalettluke

Åpne

- Låsen låses opp med nøkkelen (1).
- Begge knapper (1 og 2) trykkes og luken åpnes.

Lukk

- Luken dreies tilbake til den låses fast.
- Låsen låses med nøkkelen (1).

Utvendig stikkontakt

Åpne

- Dekklaffen gripes fatt i nede (1) og trekkes oppover.

Lukk

- CEE-plugg (2) trekkes ut.
- Dekklaffen (1) trykkes nedover til den låses fast.

4.3 Ytre speil

For tilhengerdriften må trekkvognen være utrustet med to ytre speil. De ytre speilene må garantere at det kan sees tilstrekkelig inn i kjørebanelen ved siden av tilhengeren.

Av sikkerhetsmessige grunner må de ytre speilene på trekkvognen stilles inn før enhver tur.

For kjøpet av hjelpespeil gjelder

- Vognen bør helst tas med ved kjøpet.
- Gjennomfør en tilpasningsprøve på stedet.
- Kontroller om speilet er egnet for kjøretøyet og for sitteposisjonen til føreren.
- Hjelpespeilene bør være EU-typekontrollert og dermed tilsvare EUs retningslinjer.

4.4 Takgrind og stige

Ved bestigning av takstigen gjelder

- Stigen bestiges forsiktig.
- Ved bestigning holdes stigen fast med begge hender.
- Ikke gå på taket uten å holde deg fast.

Ved lasting av takgrinden gjelder

- Kun lette bagasjestykker lagres på taket.
- Taklasten surres tilstrekkelig og sikres mot å skli eller å falle ned.
- Ikke belast taket for tungt. Med tiltagende taklast blir kjøreatferden dårligere.

Maksimal totalbelastning er 50 kg.

Vær oppmerksom på maksimal tillatt aksellast ved belastning. Taklastens mål kommer i tillegg til høyden på kjøretøyet. I førerhuset legges godt synlig en notis over totalhøyden. På denne måten slipper du beregninger ved broer og porter. Avgasskamin må ikke tildekkes.

5 Elektroinstallasjoner

5.1 Sikkerhetsinstruksjoner

Elektroinstallasjoner i HOBBY-campingvogner er utført etter gjeldende forskrifter og normer.

En må være oppmerksom på:

- Aldri fjerne sikkerhetsinstruksjoner og advarsler i form av skilt på elektriske komponenter.
- Installasjonsrommene rundt innfelt elektrisk materiell som sikringsfordelinger, strømforsyninger osv. må ikke brukes som ekstra stuverom.
- **Hvis campingvognen er utstyrt med et batteri:**

Det er bare tillatt å montere akkumulatører med bundne elektrolyter (gelbatterier).
- Før du tilkople eller frakople batteriet, skal alle 12 V-apparater være slått av.
- Arbeider på elektriske anlegg må bare utføres av autoriserte verksteder.
- Livs- og brannfare ved uriktige arbeider med elektriske installasjoner.
- Ved tilkopling av campingvognen til 230 V-nettet må det kun brukes en stikkledning på maks. 25 m (3 x 2,5 mm²) med CEE-støpsler og kopling. Ved bruken av kabeltromler dras hele kabelen ut, ellers stor brannfare for stikkledningen. (Brannen som blir forårsaket av induksjon og oppvarming av stikkledningen som resultat av dette.)
- Alle campingplasseierne i Europa er forpliktet til å utstyre elektriske koplepunkter for campingvogner med en jordfeilbryter. Det anbefales imidlertid å kople inn en jordfeilbryter i tilledningen. Dette gjelder også for utvendige stikkontakter i bolighus.

5.2 Servicesenter

Funksjoner

Kjøkkensenteret er utstyrt med følgende funksjoner:

1. Belysning 12 V/DC (halogenlamper maks. 10 watt i servicesentret)
2. Jordete stikkontakter 230 V/AC for elektriske apparater inntil maks. 1000 watt
3. Bryter 12 V for belysning av avtakluken
4. Bryter med signallampe for varmtvannsberederen 230 V
5. Elektronisk kontrollpanel for ferskvannstank, fire nivåer
6. Testbryter for kontrollpanel for ferskvannstank

Bruken av de enkelte funksjonene

Kontrollpanelet for ferskvannstanken kontrolleres via trykknappbryteren. 12 V/DC-kjøkkenbelysningen, taklukebelysningen og varmtvannsberederen betjenes via 3 trykkbrytere.

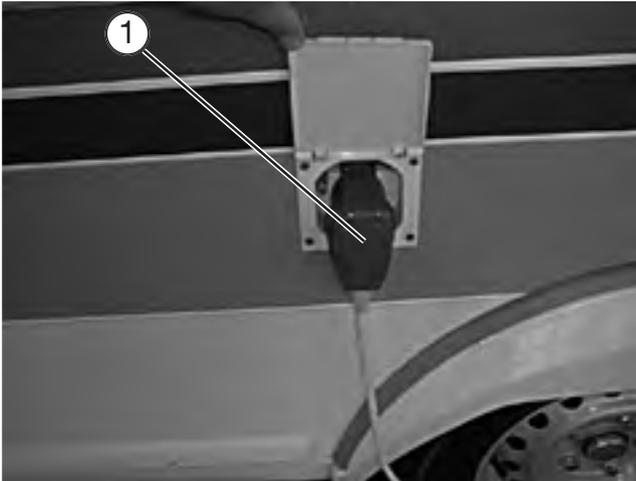
5.3 Strømforsyning

Campingvognen blir elektrisk forsynt over følgende tilkoblinger:

- 230 V nettkobling 50 Hz (1)
- via trekkvognen ved tilkobling til 13-polet plugg (begrenset funksjonsomfang)
- via et installert hjelpebatteri (spesialønske). Alle 12 V-apparater som bl.a. belysning og vannforsyning kan brukes.

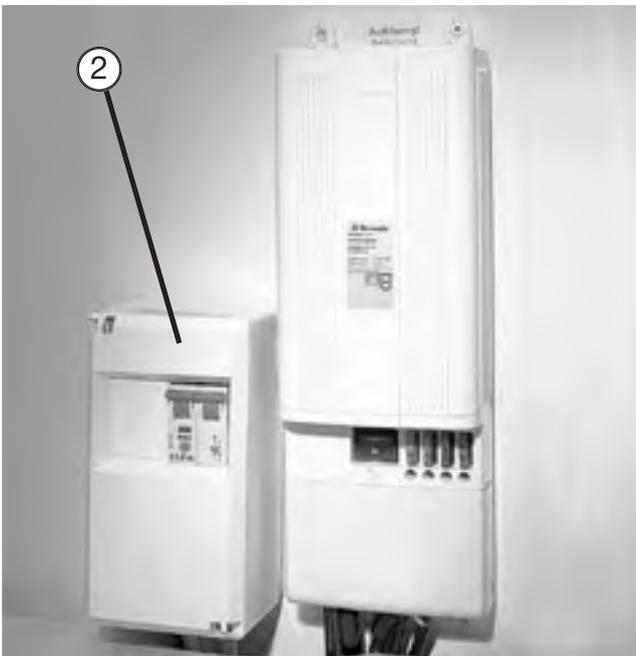
Forsyning via nettilkopling

Campingvognen skal tilkoples via en 230 V-støpsel CEE (1) på vognens sidevegg. 230 V-anlegget sikres med en topolet 13 A-sikringsautomat (2). (Med unntak av spesielle installasjoner som f.eks. Ultraheat og varmtvannsoppvarming hvor det installeres en ekstra topolet 16 A-sikringsautomat.)

Sikringsskapet er plassert i klesskapet.

Sikringsautomaten skal slås av ved å trykke ned vippebryteren før campingvognen tilkoples 230 V-nettet. Nå kan det startes en elektrisk forbindelse via stikkledningen.

For nettilkoplingen gjelder

- Campingvognen må bare tilkoples til 230 V-nettet via stikkledningen 3 x 2,5 mm² på maks. 25 m med CEE-støpsel og kopling. Kabelen i kabeltromler skal dras helt ut, ellers stor brannfare for stikkledningen. (Brannen som blir forårsaket av induksjon og oppvarming av stikkledningen som resultat av dette.)

Ved strømndrift via en kabeltrommel må kabelen dras helt ut da det kan føre til induksjon som igjen kan føre til oppheting eller til og med kabelbrann.

- Etter tilkoplingen kan sikringsautomaten slås på igjen ved å trykke opp vippebryteren. Hvis det er installert en jordfeilbryter (spesiell installasjon) i campingvognen, skal denne kontrolleres regelmessig ved å bruke kontrollknappen.
- 230 V-nettet i campingvognen er beregnet på en totaleffekt på 2300 W. Ved tilkopling av flere apparater som vannkoker osv. bør du være obs på at denne effektverdien ikke overskrides når kjøleskap, varmtvannsbereder osv. allerede er i bruk.

5.4 Funksjon av strømforsyningsenheten

Omkoplingen fra batteridrift til nettdrift skjer automatisk med en gang det finnes en nettilkopling.

Strømforsyningsenheten omformer den eksterne nettspenningen med en omformer for 12 V-apparatene.

Alle lys i campingvognen er 12 Volt-lys. Det er bare større elektriske apparater som varmtvannsbereder, mikrobølgeovn, klimaanlegg osv. som er 230 Volt-apparater.

Unntak: 230 Volt-lys finnes delvis i modell **Landhaus**.

Campingvognen har også en kombinert utvendig stikkontakt med antennetilkopling. Her kan det f. eks. tilkoples et tv-apparat i forteltet. Den integrerte antennetilkoplingen kan brukes alt etter ønsket kopling enten som inngangs- eller som utgangsbøssing. Nærmere informasjon får du hos Hobby-forhandleren.

Drift via batteriet

Under kjøringen overtar batteriet til trekkvognen forsyningen av 12 V-apparatene hvis kontakt 9 til det 13-polige pluggsystemet i trekkvognen er i bruk.

12 V-driften bør slås av ved lengre stopp og pauser for å unngå at bilbatteriet tømmes. Kjøleskapet virker bare i 12 volt-drift når motoren til trekkvognen er påslått. Kontakt 10 og 11 i 13-polet plugg.

5.5 Truma-Vent-vifte

Bilde 1

Campingvognen er utrustet med et varmluftsanlegg alt etter utrustning. Dette fordeler varmluften til oppvarmingen av hele det innvendige rommet. Den ønskede ytelsen kan stilles inn på knappen. Knappen (1) befinner seg i kamindekselet (2) (bilde 1 og 2).

Utførelse med turtallautomatikk 12V

Håndregulering

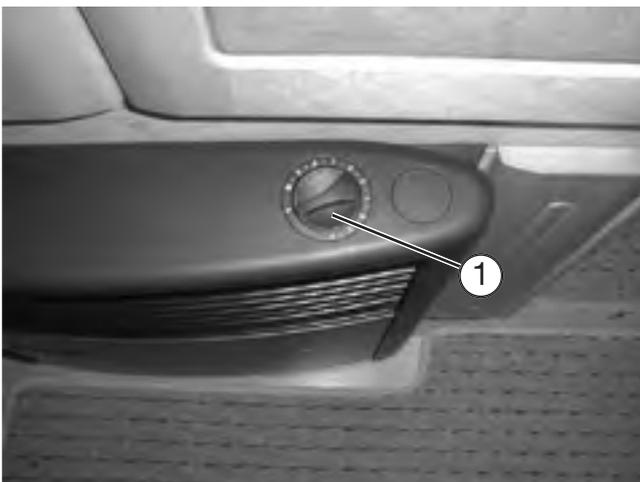
- Bryter bringes i stilling (1) (bilde 3).
- Ønsket ytelse stilles inn på dreieknappen (4).

Av

- Bryter settes i stilling (2).

Automatikkdrift

- Bryter settes i stilling (3). Ytelsen tilpasser seg trinnløst til varmeavgivelsen til oppvarmingen. Toppytelsen kan begrenses med knappen. Reguleringen mellom denne verdien og langsomtløp skjer automatisk.

Bilde 2

Hvis luftytelsen avtar eller driftsstøyen økes, er luftehjulet tilskitnet. Generelt tas kamindekselet og avgassrør av etter ca. 500 driftstimer, og viftehjulet rengjøres forsiktig med pensel.

Bilde 3

5.6 Mikrobølgeovn

Vær obs på at mikrobølgeovnen ikke tas i bruk ved åpen dør. Dette fordi dørens lukkemekanisme har en funksjonsbryter som automatisk avbryter oppvarmingsprosessen ved åpen dør.

Ved samtidig påslått apparat og åpent dør kan det føre til skadelig innflytelse av mikrobølger på den menneskelige kroppen. Vær obs på at det ikke håndteres med dørmekanismen. Det må ikke legges noen gjenstander mellom fremsiden til ovnen og døren slik at det samles smuss eller rester fra rengjøringsmidler.

Les nøye produsentens bruksanvisning før mikrobølgeovnen tas i bruk. Bruksanvisningen er vedlagt vogndokumentene.

Stekeovn

Les nøye bruksanvisningen til firma SMEV før stekeovnen tas i bruk. Bruksanvisningen er vedlagt vogndokumentene.

5.7 Skifte av halogenlamper

Glasskolben til halogenlampene får ikke berøres med bare hender. Dette reduserer lampens lysstyrke og levetid. Bruk rent papir ved berøring eller ta kun på metallsokkelen.

Halogenspots

Halogenlampe 12 V / 5 W

Lampeskifte

- Slå av lampen og la den avkjøle om nødvendig.
- Løsne innerringen forsiktig med en skrutrekker.
- Fjern innerringen sammen med glasskiven.
- Fjern lyskilden fra fatningen.

Bruk alltid halogenpære på maks. 5 W.

- Sett ny lyskilde inn i fatningen. Sett innerringen inn i noten med begge lasker. Trykk innerringen sammen med glasskiven fullstendig inn i hylsen.

5.8 Skifte av lyspærer for baklys

Fjern verneheten forsiktig med en skrutrekker.

Nå kan du løsne baklysene fra belsyningsholderen.

Fjern holdebøylen ved å løsne skruen.

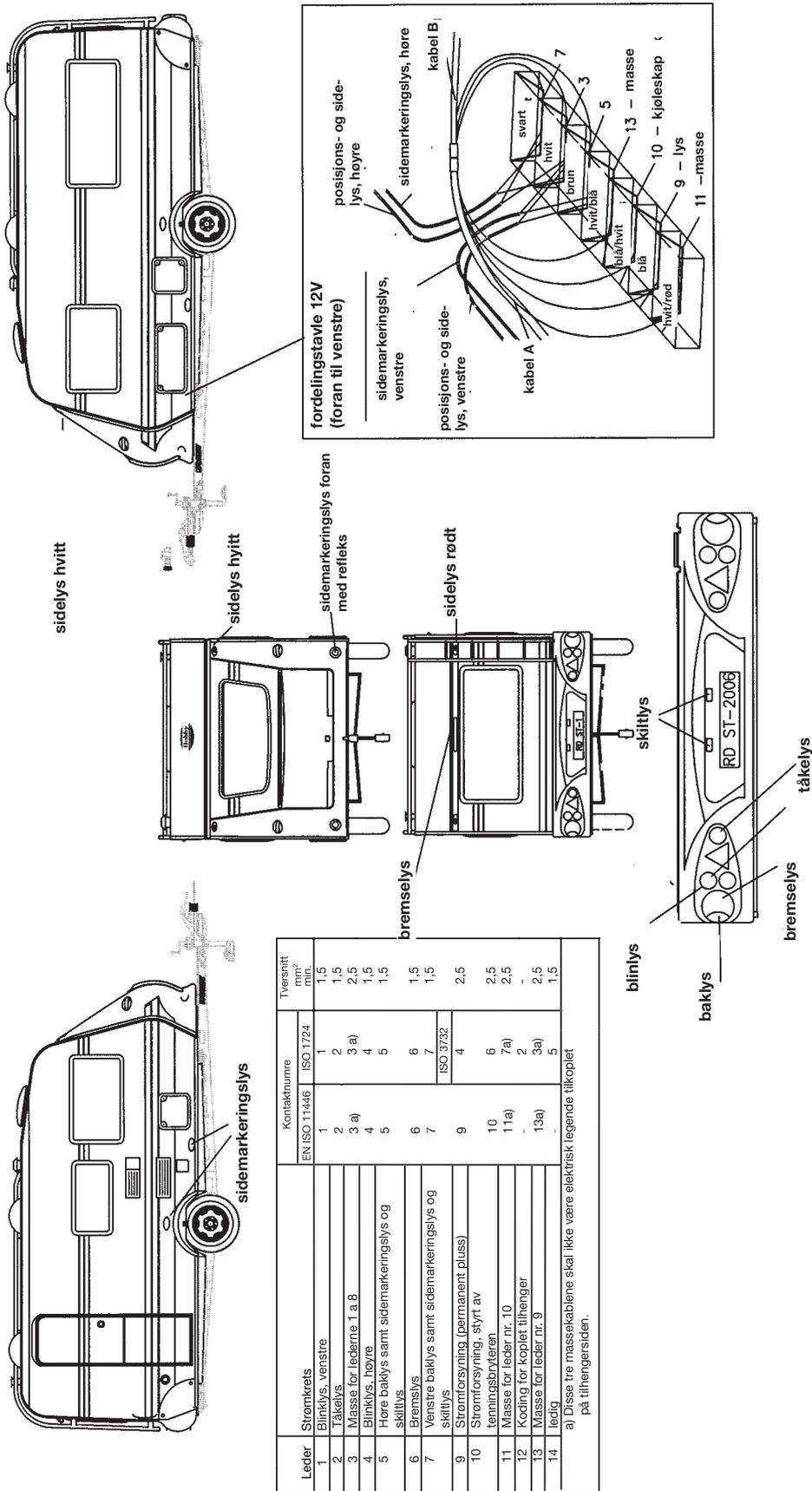

Løsne de fire festeskruene med en stjerneskrutrekker.

Lyspærene er nå tilgjengelige.
Sammenbyggingen skjer i omvendt rekkefølge.

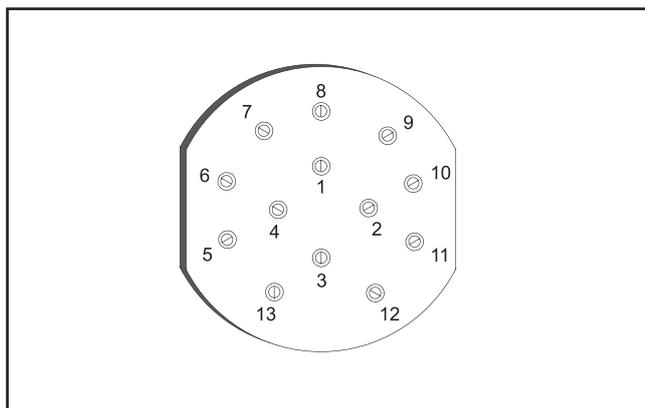

5.10 Koplingsskjema utvendig

Leider	Stromkrets	Kontakt-numre	Iversnitt mm ² mm ²
1	Blinklys, venstre	EN ISO 11446 1	1,5
2	Tåkelys	ISO 1724 2	1,5
3	Masse for lederne 1 a 8	3 a)	2,5
4	Blinklys, høyre	4	1,5
5	Høyre bakklys samt sidemarkeringslys og skiltlys	5	1,5
6	Bremselys	6	1,5
7	Venstre bakklys samt sidemarkeringslys og skiltlys	7	1,5
9	Stromforsyning (permanent pluss)	ISO 3732 9	2,5
10	Stromforsyning, styrt av tennitstribryteren	10	2,5
11	Masse for leder nr. 10	11a)	2,5
12	Koding for koplet tilhenger	2	-
13	Masse for leder nr. 9	13a)	2,5
14	ledig	5	1,5

a) Disse tre massekablene skal ikke være elektrisk legende tilkoplet på tilhengersiden.

Stikkontakt Jäger 13-polet

Visning fra tilkoplingsiden

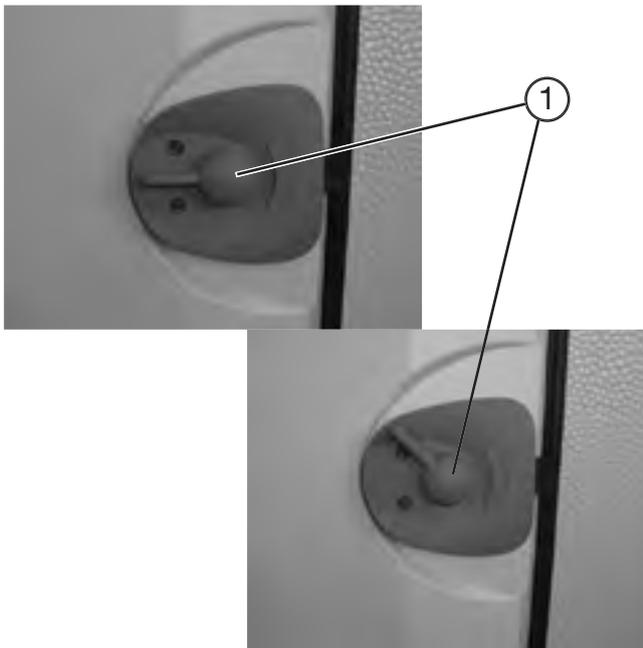
Kontakter til stikkontaktene iht. DIN 1648-1:97

Kontakt	Strømkrets
1	Blinklys, venstre
2	Tåkelys
3	Masse (for strømkrets 1 til 8)
4	Blinklys, høyre
5	Høyre baklys, sidelys, sidemarkeringslys og skiltlys
6	Bremselys
7	Venstre baklys, sidelys, sidemarkeringslys og skiltlys
9	Strømforsyning (permanent pluss)
10	Strømforsyning, tenningsbryter styrt
11	Masse for strømkrets 10
12	Masse for tilhengerjerkjenning
13	Masse for strømkrets 9

6 Oppbygning innvendig

6.1 Åpne og lukke dører og luker

Inngangsdør

Åpne

- Bolten (1) dreies i retning dørhengsel.

Slik kan også døren åpnes innenfra hvis døren er låst utenfra.

Lukke

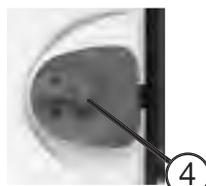
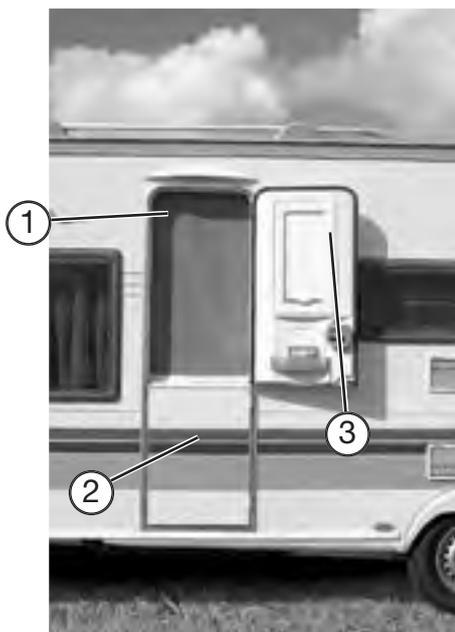
- Bolten dreies i retning bort fra dørhengsel.

Inngangsdøren er rømningsveien din i nødtilfeller. Derfor må døren aldri sperres fra utsiden.

Døroverdel

Rammer (1) og underdel (2) til inngangsdøren kan lukkes ved åpen dør. Ved dette må overdelen (3) til døren låses opp fra rammen etter åpning.

Låse opp døroverdel

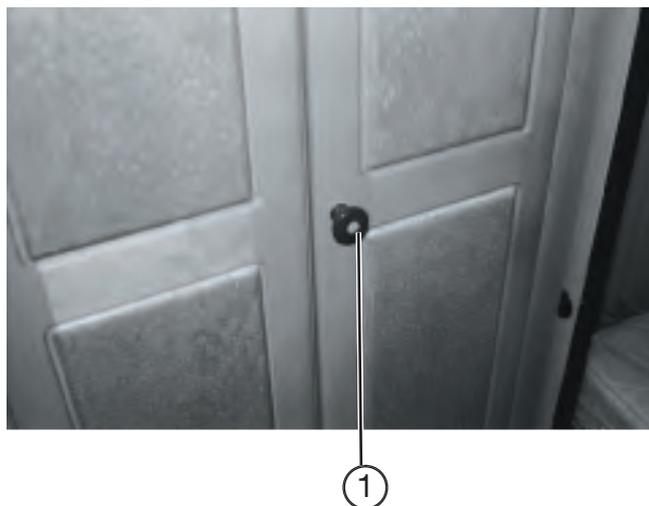
- Bolten (4) skyves i retning dørhengsel og trykkes utover. Døroverdelen låses opp og åpnes utover.
- Bolten (4) hopper tilbake i grunnstilling hvis den slippes.
- Døroverdelen åpnes helt og trykkes mot kjøretøyets vegg. Ved dette hopper låsingen (5) til døren i motstykket (6) på kjøretøyets vegg og forhindrer at døroverdelen går igjen.
- Dørramme og døroverdel kan nå svinges tilbake og lenes inntil, avskilt fra døroverdelen.

Låse døroverdel

- Døroverdelen (3) trykkes mot dørrammen (1) til låsen låses fast.

Møbeldører med knott innvendig

Åpne

- Trykk på den innvendige delen (1) til knotten.
- Ta knotten og åpne døren.

Lukke

- Knotten trykkes tilbake til den låses. Etter låsingen er døren lukket riktig.

Før en starter å kjøre, må alle klaffer lukkes riktig. Slik unngås det utilsiktet åpning under kjøring og at gjenstander faller ut.

Overskap med grep

Åpne

- Trekk i håndtaket (1) til døren (2) er åpen.

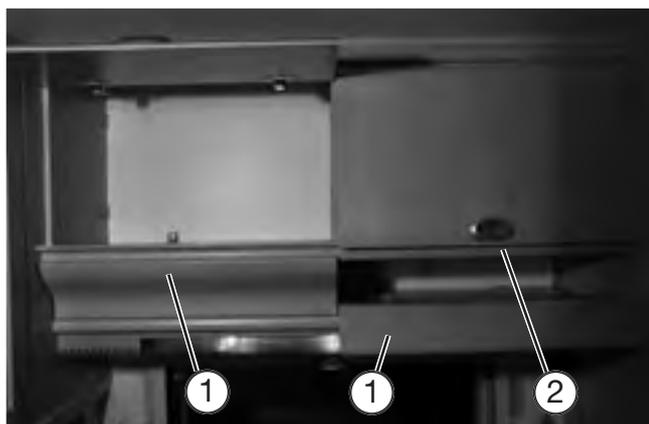
Lukk

- Trykk inn overskapsdøren (2) med håndtaket (1) til du merker at døren er lukket.

Før du starter å kjøre, må alle dører lukkes riktig. Slik unngås det utilsiktet åpning under kjøring og at gjenstander faller ut.

Møbelluker uten grep

Åpne

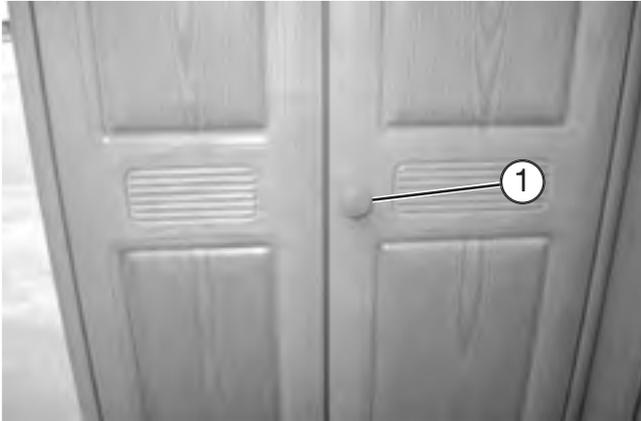
- Luken (1) trykkes innover. Låsen (2) låses opp av trykket og luken åpnes.

Lukke

- Luken (1) trykkes tilbake til låsen (2) til du merker at den låses.

Før du starter å kjøre, må alle luker låses riktig. Slik unngås det utilsiktet åpning under kjøring og at gjenstander faller ut.

Møbeldører med virdeknapp

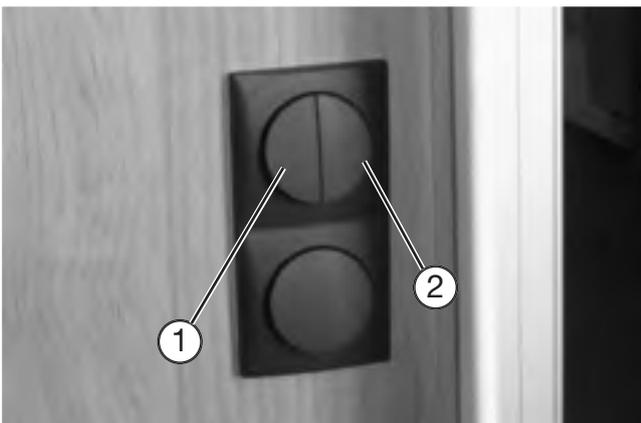
Åpne

- Knappen (1) dreies i retning dørhengsel.

Lukk

- Knappen forblir i åpent stilling og døren lukkes.
- Knappen dreies bort i fra dørhengsel.

6.2 Lysbrytere

Inngangsområde

I inngangsområdet er lysbryterne for takbelysningen (1) og forteltlykten (2) samt indirekte belysning.

Elektrisk gulvvarme

Gulvvarmen befinner seg i midten av gulvet der det gåes mest. Bredden er på 60 cm. Lengden er avhengig av kjøretøyet. Gulvvarmen brukes ikke til oppvarming av rommet, men skal forhindre varmetap via gulvet.

Slå på gulvvarmen 24 V

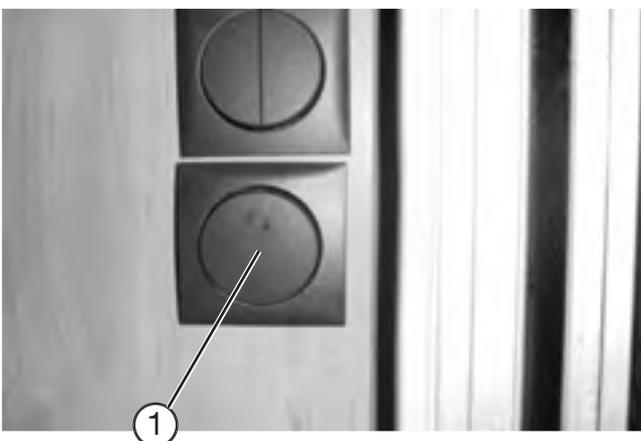
Bryteren er enten i inngangsområdet eller i kjøkkenområdet alt etter modell.

Tekniske data:

Spenning 24 V~ fra egen transformator 230 V / 24 V

Effektbehovet er mellom 150 W og 320 W alt etter karosserilengde.

Landhaus er utstyrt med 24 V-gulvvarme. Effektbehovet for denne gulvvarmen er noe høyere.

①

Innvendig område

Lysbryteren til hekkvaskerommets vaskeromsbelysning (1) er i taket. I midtre vaskerom er lysbryteren under speilet ved siden av stikkontakten.

Lysbryteren til kjøkkenbelysningen er i servicesenteret.

②

Lysbryteren (2) til noen lamper befinner seg på selve lampen.

6.3 Vinduer

1

2

Åpningsbare vinduer

Åpne

Det kan stilles inn flere trinn.

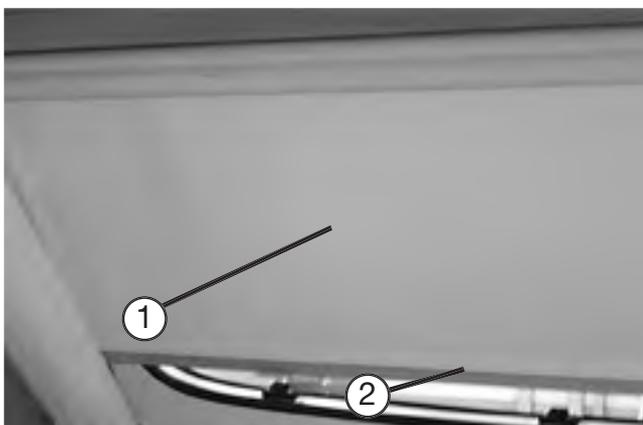
- Låsen dreies i loddrett posisjon.
- Vinduet trykkes utover til det høres en klinkelyd. Vinduet forblir automatisk i denne stillingen.

Vinduer ved barnesenger er sikret mot utilsiktet åpning for å beskytte barna mot å falle ned.

Lukk

- Vinduet løftes noe for å dra det ut av luftstillingen.
- Lukk vinduet.
- Låsen (1) og (2) dreies i vannrett posisjon.

1

2

Seperate rullegardiner som beskyttelse mot sol og insekter

Rullegardinene er integrert i vindusrammen. Rullegardinene som beskyttelse mot sol kan låses fast i forskjellige posisjoner.

Lukke rullegardin som beskyttelse mot sol

- Rullegardinene (1) trekkes i bøylene (2) til ønsket posisjon og slippes. Rullegardinene er låst i denne posisjonen.

Åpne rullegardinene som beskyttelse mot sol

- Rullegardinene (1) trekkes i bøylene (2) lett nedover og føres så oppover. Rullegardinene ruller automatisk oppover.

Lukke myggnettingen til beskyttelse mot insekter

- Myggnettet (3) trekkes i bøylene (4) til det er helt nede, og slippes. Rullegardinen forblir låst i denne posisjonen.

Åpne myggnettingen

- Rullegardinen (3) trekkes i bøylene (4) lett nedover, og så føres den oppover. Rullegardinen ruller automatisk oppover.

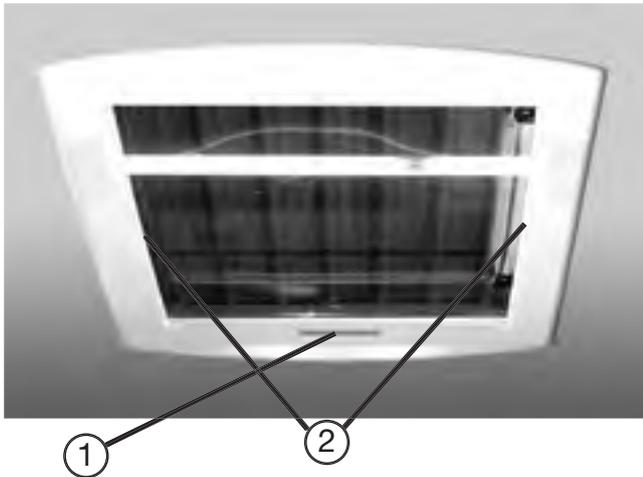
Rullegardinene må ikke slippes oppover.

Når campingvognen ikke brukes, skal rullegardiner og plisségardiner være åpnet for å unngå følgeskader.

6.4 Takluker

Takluke med kombinasjons- rullegardin

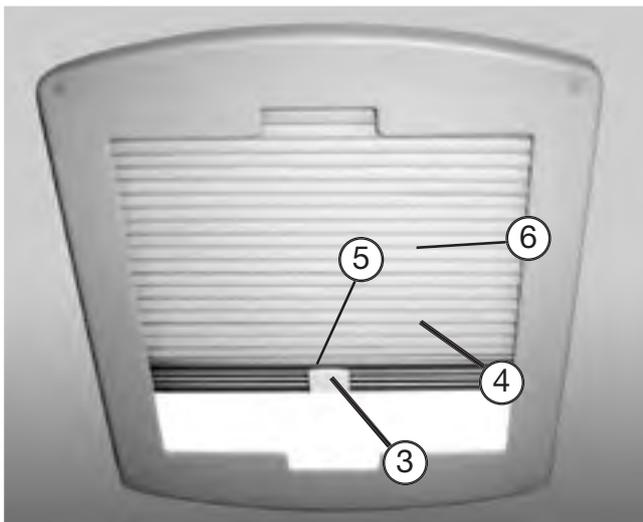
Takluken kan åpnes på en side og skyves opp i tillegg. Det er integrert en rullegardin og myggnetting til beskyttelse mot sol og insekter.

Åpne

- Låsen (1) på den ene siden til rammen dreies opp og samtidig åpnes takluken ved å trykke oppover. Luken lar seg skyve bakover over holdebøylen (2) i åpen tilstand.

Lukk

- Takluken skyves igjen og trekkes nedover til låsen låses fast.

Kombinere rullegardinene

- Skinnen (3) på myggnettingen trekkes ut til rullegardinene.
- Myggnett og rullegardin låses (3) sammen.

Regulere rullegardin

- Enhåndsbetjeningen til rullegardinene bringes i ønsket posisjon ved å skyve lett.

Åpne myggnettingen

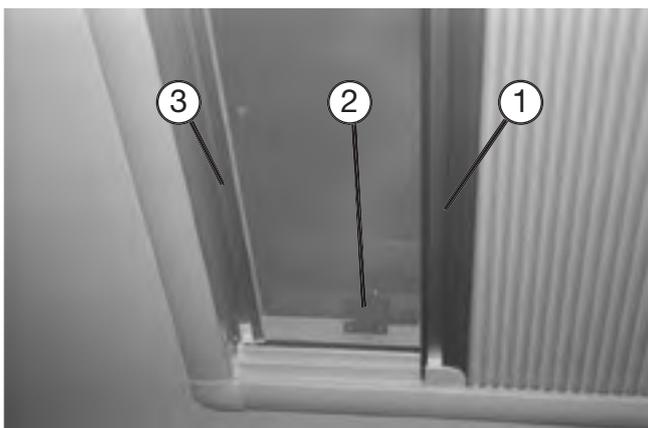
- Trykk på låseklipset (3) og rullegardin og myggnett deler seg.

Takluken må alltid være lukket under kjøring.

Tvangsluftingen og avluftningen i rammene til takluken må alltid være åpen.

Termo-takvindu

Åpne

Det kan stilles inn flere trinn

- Låsehaspe (2) på begge sider av takvinduet dreies innover.
- Vinduet trykkes utover til det høres et klikk. Vinduet blir automatisk stående i denne stillingen.
- Vinduet kan da skyves inn i ønsket posisjon.

Lukk

- Vinduet skyves til det stopper.
- Vinduet trekkes nedover til det er lukket.
- Låsehaspe (2) på begge sider til takvinduet dreies utover.

Lukke myggnettingen

- Myggnettingen trekkes (3) til rammen på motsatt side.

Åpne myggnettingen

- Myggnettingen trekkes (3) tilbake til utgangsposisjon.

Lukke rullegardin

- Rullegardinen trekkes (1) til ønsket posisjon.

Åpne rullegardin

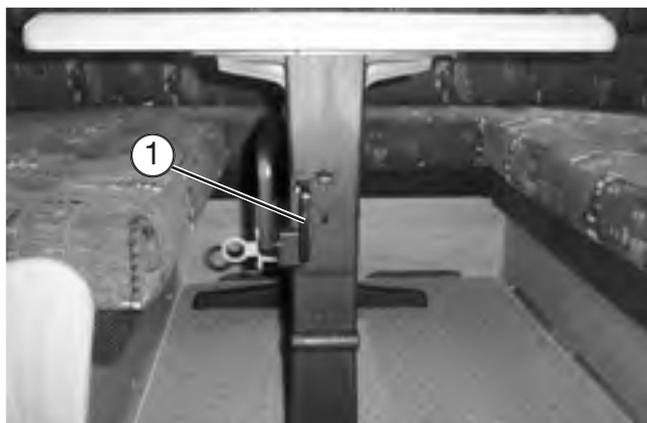
- Rullegardinen trekkes (1) tilbake til utgangsposisjon.

Takluken må alltid være lukket under kjøring.

6.5 Sittebenker og sengombygging

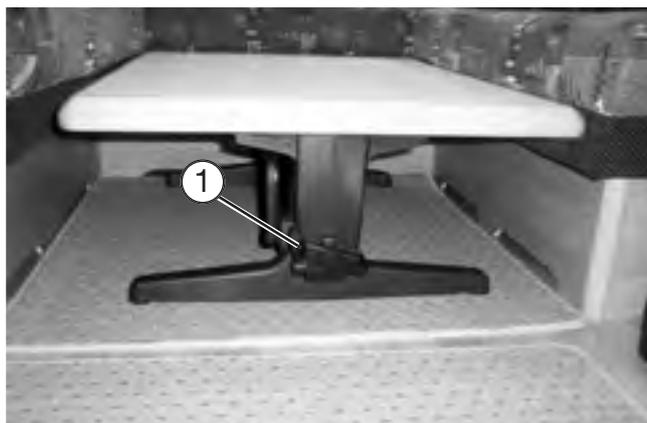
Sittegruppene kan bygges om til bekveme senger.

Heve- og senkebordunderstell

Ombygging

- Sitte- og ryggputer fjernes.
- Låsen (1) til bordunderstellet trekkes oppover og løsnes.
- Låsen til (1) bordunderstellet trekkes innover mot kjøretøyet, og bordet senkes.
- Sitteputene legges på og trekkes sammen til midten av bordet.

- Mellomrommene fylles med ryggputene. Derved vendes ryggputene(2), og den brede siden legges mot veggen.
- Ved kjøretøy med en bredde på 2,50 m skal ryggputene (3) stikkes inn loddrett i den åpningen som fortsatt finnes.

Vær obs på god sikring av bordplate, sittebenker og uttrekk samt puter slik at ingenting faller ned.

Sengeutvidelse for modeller med kort sittebenk.

6.6 Barnesenger

- Vinduer ved barnesenger er sikret mot utilsiktet åpning for å beskytte barna mot å falle ned.

Vær obs på at småbarn kan falle ned fra øverste seng. Småbarn bør aldri være alene i campingvognen.

7 Vann

7.1 Vannforsyning

Funksjon av vannforsyningen

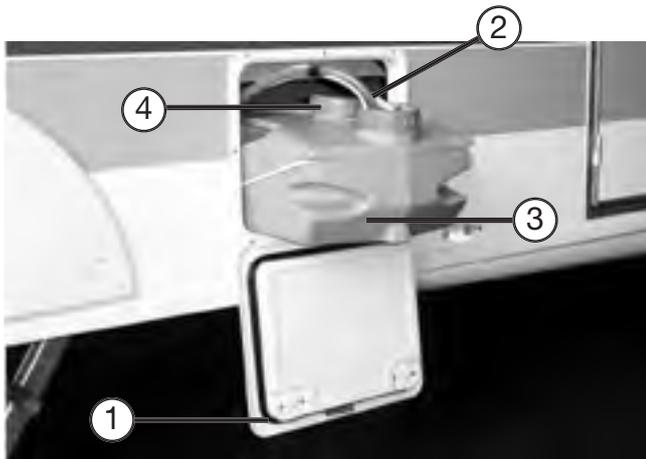
Kjøkken og toalettrom forsynes med ferskvann over en nedsenkbar pumpe. Den nedsenkbare pumpen fungerer elektrisk:

- Ved tilkøpling av campingvognen med pluggen til trekkvognen over 12 V-bilbatteriet
- Ved tilkøpling av campingvognen med 230 V-nettet over transformatoren

For den nedsenkbare pumpen gjelder

- Den nedsenkbare pumpen er kun egnet for vann.
- Den nedsenkbare pumpen tåler temperaturer inntil 60 °C kun i korte perioder.
- Tørrkjøring skal unngås.
- Pumpen må beskyttes mot å fryse.
- Sterke støt, slag eller sterkt tilskitnet vann kan ødelegge pumpen.
- Den maksimale transportytelsen er 8,5 l/min.

Ferskvannstank 22 l med serviceluke

Ferskvannstanken kan rulles eller bæres.

Fylle på vann

- Serviceluke (1) åpnes.
- Skrueforbindelse dreies av og den nedsenkbare pumpen (2) trekkes ut fra ferskvannstanken.
- Dunken (3) trekkes ut.
- Fyll drikkevann på tanken.
- Ved transport av dunken må den lukkes med lokk (4).

Få ut vann

- Vannkraner “kaldt” eller “varmt” skrues opp. Pumpen koples automatisk til ved tilsvarende strøm drift.

Tømme tanken

- Serviceluke (1) åpnes.
- Den nedsenkbare pumpen trekkes ut fra ferskvannstanken.
- Dunken trekkes ut og tømmes.

Spillvannstank - trillbar

Spillvannstanken som kan rulles (1), kan skyves under kjøretøyet ved stående campingvogn. Den samler opp spillvannet. Volumet er på 22 liter. Spillvannstanken kan transporteres på hjul og med et utfoldbart transporthåndtak for å kunne tømme den på tømmestasjonen.

Under reisen kan spillvannstanken (2) settes plassbesparende i gasskassen.

Fast vanntank - standard fra 540

Tanken har et volum på 50 l.

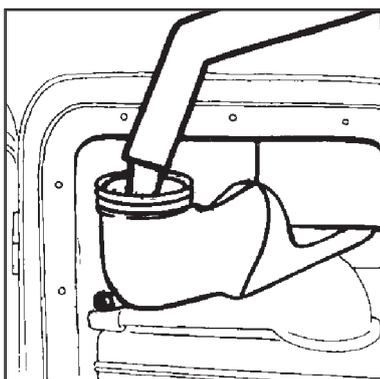
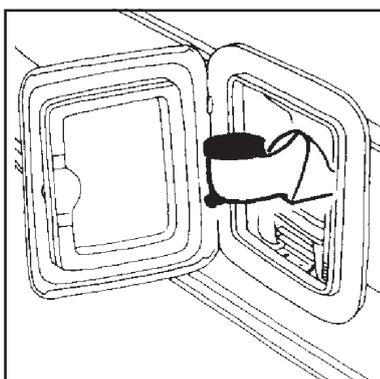
Påfylling av ferskvann skjer ved hjelp av påfyllingsstussen i sideveggen.

Tømming av tank og overløp ved overfylling

Vannet tappes ut ved å skru ut overløpsrøret.

7.2 Vannspylingstoalett

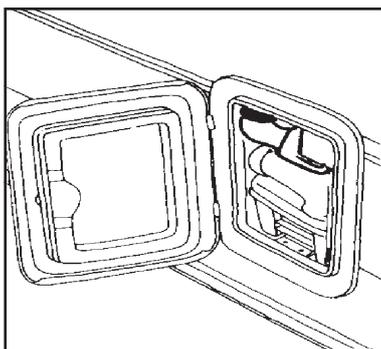

Toaletter med fast benk og ferskvannstank

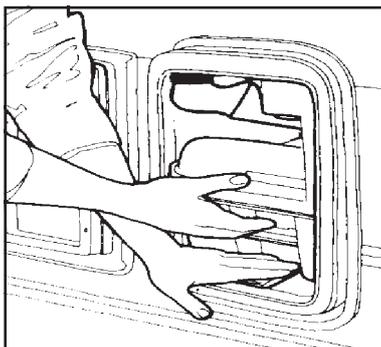
Forberede toalettet

- Serviceluken åpnes.
- Vannpåfyllingsstusset svinges utover.

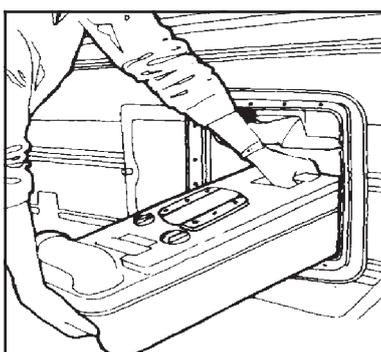
- Ta av skruhetten.
- Fyll på vann helt til væsknivået har oppnådd den øverste kanten. Det tilsvarer ca. 15 l.

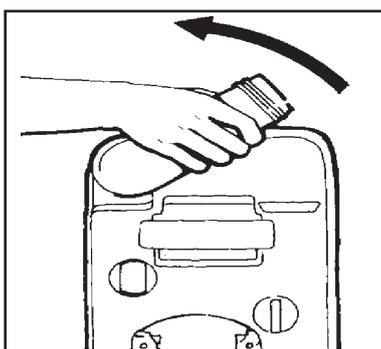
- Lukk skruhetten.
- Vannpåfyllingsstuss dreies innover.

- Låseklips løsnes for å trekke ut avfallstanken.

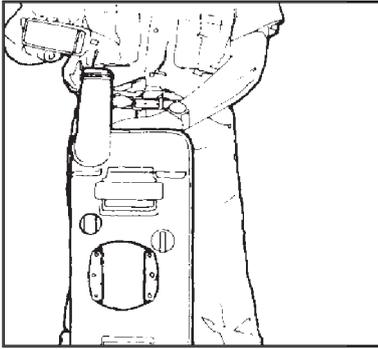
- Avfallstanken trekkes rett ut til den stopper.
- Avfallstanken vippes lett og trekkes så helt ut.

- Avfallstanken settes i loddrett posisjon.
- Tømmestuss dreies oppover.

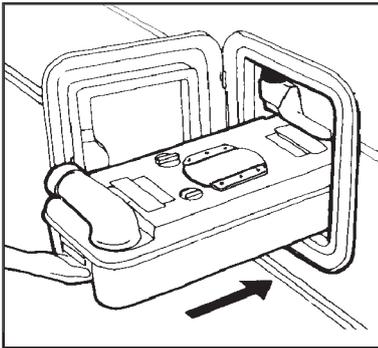
Sanitærvæsker doseres etter riktig blandingsforhold. En overdosering er ingen garanti for å forhindre eventuell luktdannelse.

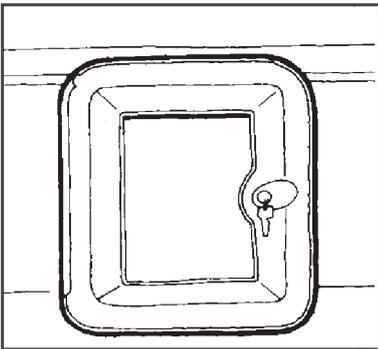
- Angitt mengde sanitærvæske fylles i avfallstanken.
- Etterpå fylles det opp med vann slik at hele bunnen av avfallstanken er dekket.
- Tømmestuss dreies tilbake igjen.

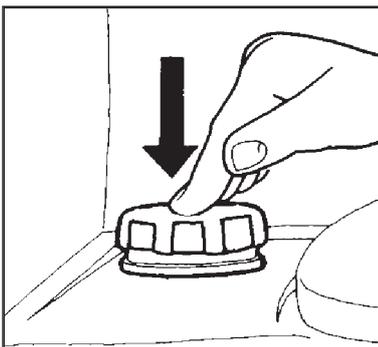
Sanitærvæske må aldri fylles direkte inn i toalettskålen.

- Avfallstanken skyves tilbake på plassen sin. Ved dette skyves fekalietanken så langt inn helt til holdeklammerne holder fekalietanken fast i låst stilling.

- Serviceluke lukkes igjen.

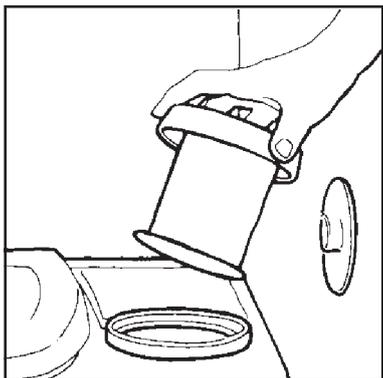

Bruk

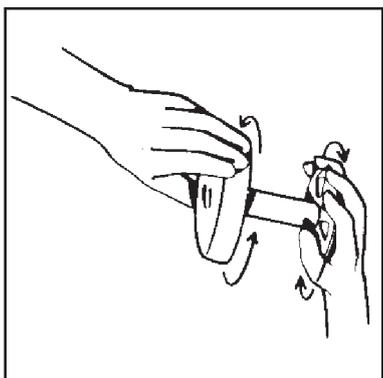
- Toalettskålen fylles med vann. Trykk på spyleknappen for dette. Det spyles så lenge som spyleknappen holdes inne.
- Bruk toalettet.

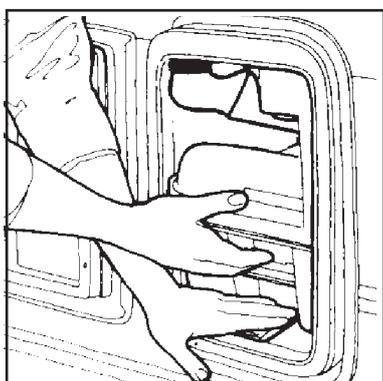
- Spyl toalettskålen med vann ved å trykke på spyleknappen som samtidig dreies mot urviseren. Gjennom dreiebevegelsen åpnes skyveren. Toalettskålen spyles grundig.
- Spyleknappen dreies med urviseren for å lukke skyveren.

- Toalettpapir oppbevares i skuffen som er bestemt til dette. Der forblir papiret rent og tørt.

- Toalettpapiret kan også henges opp på holderen på veggen.

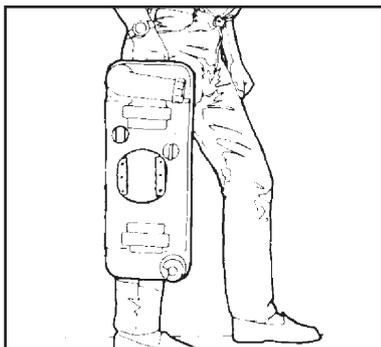

Tømme kassett

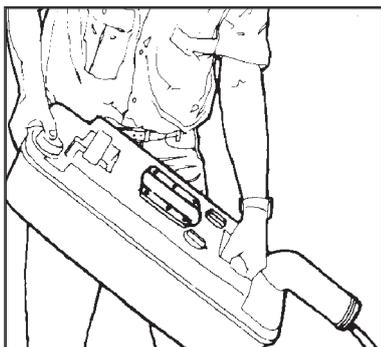
- Serviceluken åpnes og holderen trekkes nedover for å ta ut fekalietanken.
- Fekalietanken trekkes rett ut til den stopper.
- Fekalietank vippes lett og trekkes så helt ut.

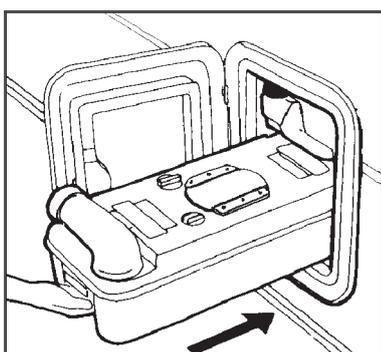
Avfallstanken tømmes kun på tømme-stasjoner som er bestemt til dette og ikke ute i naturen.

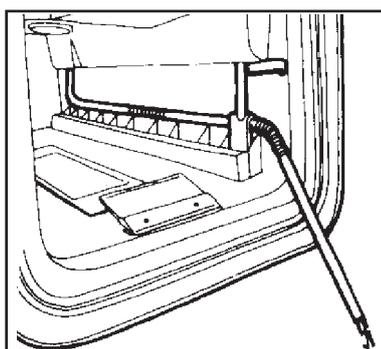
- Avfallstanken bringes til en tømme-stasjon. Tømmestusset rettes oppover.

- Fjern lokket til tømme-stusset.
- Avfallstank med tømme-stusset rettes nedover.
- Trykk på utjevningsventilen. Tøm avfallstanken.

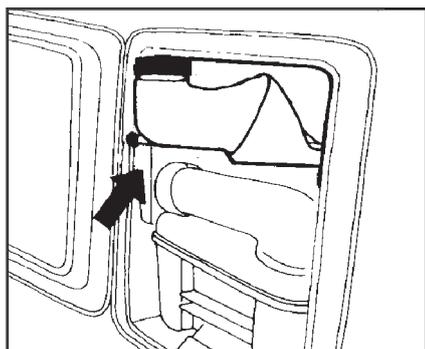

- Avfallstanken skyves tilbake på plass. Til dette skyves avfallstanken innover helt til holdeklammerene holder tanken fast i låst stilling.
- Serviceluken lukkes igjen.

Tømme ferskvannstanken

- Tømmeslange / nivåindikator til ferskvannstanken løsnes fra holdeinnretningen.
- La vannet renne gjennom den åpne serviceluken.

- Påfyllingsstuss for ferskvannstanken tømmes. Til dette trekkes pluggene ut på fremsiden til påfyllingsstusset.
- For tømning av påfyllingsstusset svinges påfyllingsstusset utover.

For miljøvennlig bruk av toalettet gjelder

- Kun tillatte og miljøvennlige toalettmidler fylles på tanken.
- Toalettet tømmes kun i bestemte avløp eller på servicestasjonene.
- Spillvann må aldri tømmes i kummer. Kloakkledninger fører ofte direkte til en elv uten å passere et renseanlegg.

7.3 Varmtvannsforsyning med Truma-terme

For godt vann fra berederen gjelder

- Bruk kun vann i drikke kvalitet.

Før igangsetting bør du lese bruksveiledningen til Truma-termen.

Fylle på varmtvannsberederen

Ved forblander:

- Reguleringsknapp (2) til forblanderventilen stilles til anslag på det røde symbolet "hett".

Ved blandebatteri:

- Varmtvannskran ved forblander åpnes og enspakeblander stilles på "varmt".
- Armaturer må være åpne helt til Truma-termen er fylt gjennom fortrenkning og hett vann renner.

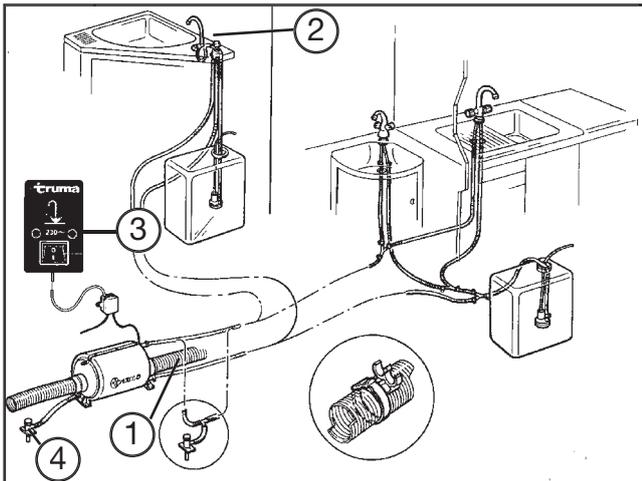
Få ut vann

- Alt etter blandingsarmatur(ene) eller forblanderventilens stilling blandes vannet til innstilt temperatur.
- Betjene pumpe.
- Etter uttak av vann stenges vannpumpen.

Tømme varmtvannsberederen

- Strøm for vannpumpe avbrytes på hovedbryter eller transformator.
- Alle vannkraner åpnes.
- Ev. stilles forblanderventilen på "varmt".
- Tømmeventil (4) åpnes.
- Kontroller om vannet tømmes ut.
- Etter tømming lukkes tømmeventilen igjen (4) (ev. blåses ledningen ut).

Skjema til varmtvannsforsyningen

Elektrisk drift

- Bryteren (3) på betjeningsdelen settes på "På". Kontrolllampen viser driften. Vanntemperaturen reguleres på 55 °C ved hjelp av termostaten.
- Effektbehov er på 300 W.

For berederen gjelder

- Slå av apparatet når campingvognen ikke brukes.
- Ved frostfare tømmes berederen. Fryst vann kan få berederen til å sprekke.
- I kaldtvannsledningen (1) må det ikke monteres en returventil mellom bereder og nedsenkbar pumpe.
- Ved tilkoping til en sentral vannforsyning eller ved sterkere pumper må det brukes en trykkforminsker. Det får kun oppstå trykk inntil 1,2 bar i termen. I tillegg må det brukes en sikkerhets-/ tappeventil i kaldtvannsledningen (1).
- Det anbefales at vannet fra berederen ikke brukes som drikkevann.

Varmtvannsberederen må aldri brukes elektrisk uten vanninnhold.

Obs!

Blokkskjema viser kun funksjonsmåten. På grunn av de forskjellige grunnrissvariantene er individuelle endringer mulige.

8 Gass

8.1 Generelle sikkerhetsregler for bruk av flytende gassanlegg

Trykket ved gassdrift er 30 mbar.

Kontroll av gassanlegg

- Flytende gassanlegg må kontrolleres av en sakkyndig før første igangsetting.
- Kontrollen av gassanlegget bør gjentas hvert annet år av en sakkyndig for flytende gass.
- Regulatorer, slanger og avgassføringer skal også kontrolleres.
- Vi anbefaler å erstatte sikkerhetsregulatoren og slangeforbindelsene senest etter 5 år.
- Brukeren har ansvaret for at kontrollen gjennomføres. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert til bruken på offentlige veier.

Installasjoner og endringer

- Installasjoner og endringer på gassanlegget skal bare utføres av en sakkyndig.
- Det må bare brukes apparater med likt innløpstrykk på 30 mbar.

Regulatorer og ventiler

- Bruk utelukkende spesielle kjøretøys regulatorer med sikkerhetsventil. Andre regulatorer er ifølge DVWG-arbeidsblad G 607 ikke tillatt, og tilsvarer ikke de høye kravene.
- Trykkregulatorer skal ha et fast innløpstrykk på 30 mbar. I denne forbindelse gjelder kravene i EN 12864, vedlegg D. Regulatorens gjennomstrømningsrate skal være 1,2 kg/t.

-
- Regulator tilkoples flasken nøye for hånd. Ikke bruk nøkler, tang eller lignende verktøy.
  - Ved temperaturer under 5 °C må du bruke avisingsanlegg for regulatorene.

Avgass

- Avgassrøret må være tett og fast tilkoplett til oppvarmingen og kaminen. Det får ikke påvise skader.
- Avgasser må kunne slippes ut uhindret, og frisk luft må kunne slippes inn uhindret. Derfor må ingen brøytekanter eller ytterbekledning ligge på kjøretøyet. Innsugningsåpningene under kjøretøysgulvet må holdes frie og rene.

Før igangsetting

- Luftinger må holdes frie.
- Pipen må ev. befries for snø.
- Sugeåpninger for forbrenningsluft under kjøretøysgulvet må befries for smuss og ev. snøslaps. Avgassene kan ellers få for høy CO-verdi.
- Sikkerhetsluftingene må ikke lukkes.
- Vi anbefaler at et brannslukningsapparat som minst inneholder 1 kg tørt pulver, plasseres ved inngangsdøren. Et brannteppe bør plasseres nær kokeapparatet. Gjør deg kjent med forholdsreglene mot brann som gjelder på uteområdet (se 1.4 Nødhjelpsutstyr).

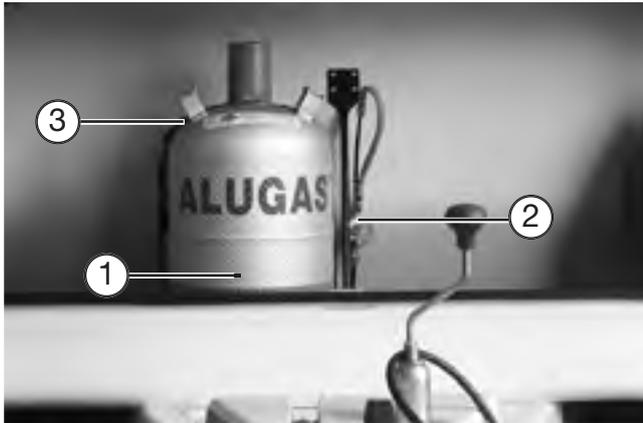

Les nøye bruksveiledningene til apparatprodusentene.

8.2 Gassforsyning

Campingvognen er utstyrt med et propangassanlegg. Dette anlegget driver følgende apparater:

- Kokeapparat
- Kjøleskap
- Oppvarming
- Ev. varmtvannsbereder
- Ev. spesialtilbehør
- Ev. stekeovn

Gassflaskekasse

Gassflaskekassen har 2 x 11 kg propangassflasker (1). Gassflaskene er tilkoplede forsyningsledningen via en sikkerhetsregulator med slange (2). Flaskene er festet med remmer (3).

For gassflaskekassen gjelder

- Kontroller festeanordningen for gassflasker før du starter enhver tur.
- Løse remmer surres fast
- Hver gang flaskene byttes ut, skal det foretas en tetthetskontroll av regulatortilkoplingen ved hjelp av lekkasjesøkemidler.
- Gasskassen egner seg ikke til transport av tilbehør (f.eks. fortelt).
- Gasskassens ventilasjon (spalte mellom flaskekassegulvet og frontveggen) må ikke lukkes.

Spesialønske med stekeovn
Serie ved Excelsior fra 540

Symbolene på stengekranene for gass betyr følgende:

Oppvarming Stekeovn Gassovn Kjøleskap

Stengekraner og ventiler

Kranene brukes til å bryte gasstilførselen til de forskjellige apparatene. Kranene er merket med etiketter med tilsvarende symboler.

Monteringssted for stengekraner for gass

- Disse befinner seg i kjøkkenbenken i hyllen ved siden av kjøleskapet eller i klesskapet.

For stengekraner og ventiler gjelder

- Steng samtlige kraner på gassapparater under kjøring.

Ved mistanke om lekkasje i gassanlegget, lukk øyeblikkelig stengekranene i campingvognen samt gassflaskeventilene i flaskekassen.

Ved mistanke om lekkasje, kontakt din forhandler eller et autorisert verksted for gassanlegg for å avtale en kontroll.

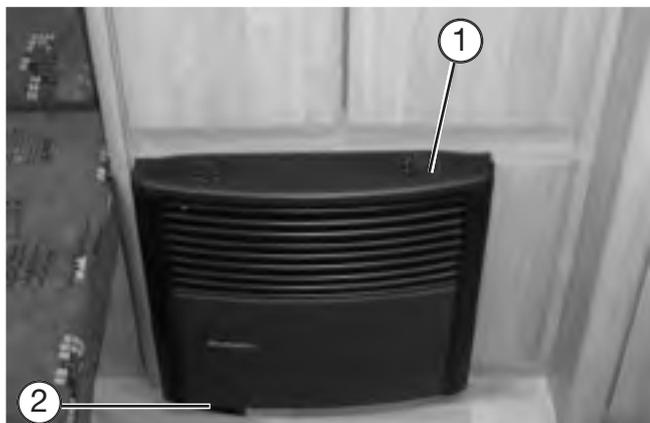

En tetthetsprøve må aldri gjennomføres ved åpen flamme.

8.3 Oppvarming

Oppvarming S 5002 og S 3002

- Bilde oppe: S 5002 (modell 540-750)
- Bilde nede: S 3002 (modell 400-495)

Monteringssted

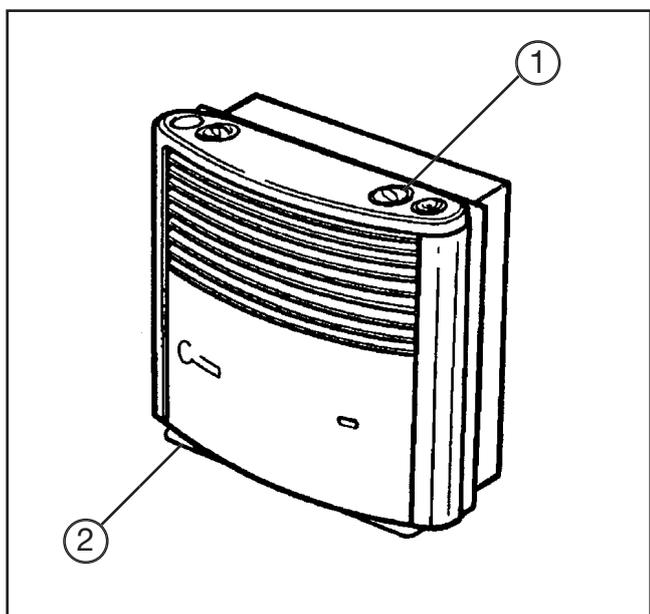
- I klesskapet eller i kaminhjørnet

Før igangsetting

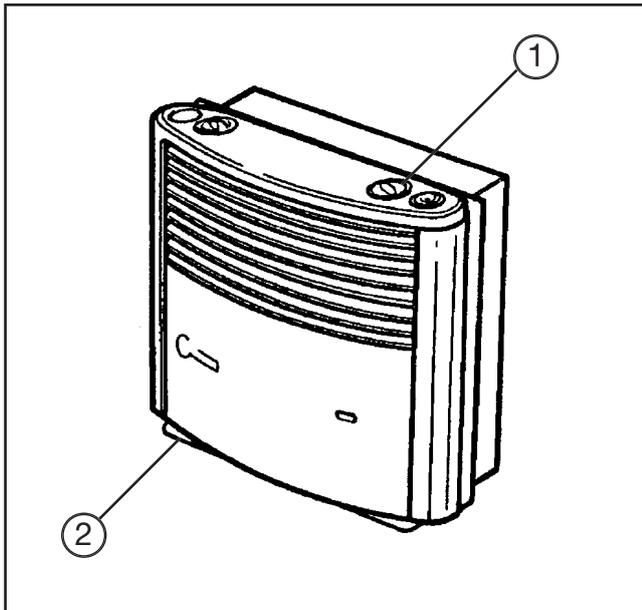
- Før første tenning må du være sikker på at det er funksjonsdyktige batterier i batterirommet til tenningsautomaten (2).

Drift

- Flaskeventil og hurtiglukkende ventil åpnes i gasstilførselen.
- Betjeningshåndtak (1) dreies i termostatstilling 1-10.
- Betjeningshåndtak (1) trykkes til anslag nedover. Tenningen skjer automatisk i denne stillingen helt til flammen brenner. Tenningsgnisten kan høres. Under tenningen blinker kontrollampen på tenningsautomaten (2).
- Betjeningshåndtak (1) holdes trykket inntil 10 sekunder slik at tenningsikringen kommer igang.
- Hvis gassledningen er fylt med gass, kan det ta inntil ett minutt før gassen er klar til forbrenning. Under denne tiden skal betjeningshåndtaket (1) holdes trykket helt til flammen brenner.

Du må aldri ettertenne før det har gått 2 minutter. Eksplosjonsfare! Dette gjelder også når en oppvarming som er i drift, slukner og tennes igjen.

- Hvis flammen slukner igjen, skjer en øyeblikkelig gjentenning under lukketiden (+ca. 30 sekunder).
- Hvis det ikke oppstår noen flamme, blinker kontrollampen.
- Hvis kontrollampen ikke blinker under tenningsforløpet i det hele tatt, må batteriene i tenningsautomaten (2) fornyes.

Slå av

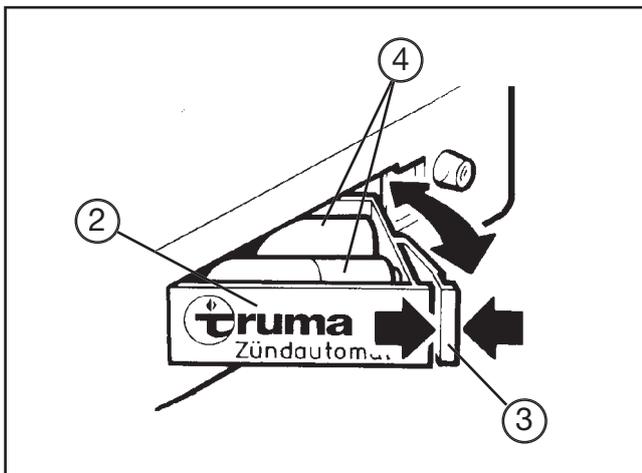
- Betjeningshåndtaket (1) dreies i stilling "0". Tenningsautomaten slås dermed samtidig av.
- Kaminhette settes på.
- Ved lengre tid ute av drift lukkes flaskeventil og hurtiglukkende ventil i gasstilførselen.

Batteriskifte i tenningsautomat

- Vær obs på at oppvarmingen er slått av.
- Batterikassett (2) låses opp. Låsespake (3) trykkes mot venstre, og kassetten svinges ut.
- Nye batterier av samme type legges inn.

Slå av

- Bruk kun temperaturbestandige (+70 °C) og utløpssikre mignonbatterier.
- Batterikassetten skyves venstrestilt inn i tenningsautomaten.
- Låsespake (3) trykkes mot høyre helt til det høres at låsen låses.

 Før starten av hver oppvarmings-sesong settes det inn nye batterier.

 Les nøye bruksanvisningen til produsenten.

8.4 Kjøleskap

Det brukes kjøleskap fra produsentene Elektrolux og Thetford. Les nøye bruksanvisningene til produsentene.

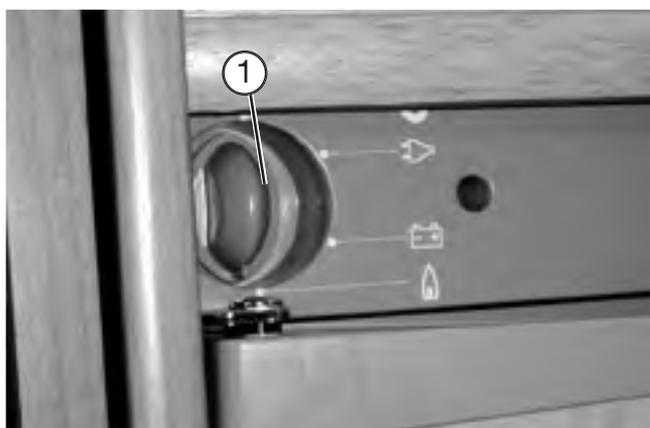
Driftstyper

Kjøleskapet kan drives på tre måter.

- 12 V-drift: Strømforsyning fra batteriet til trekkvognen (tenningslås på).
- 230 V-drift: Strømforsyning fra ekstern kilde.
- Flytende gass: Gassflasker fra campingvognen.

12 V-drift

12 V-driften bør kun brukes under kjøring ved løpende motor til trekkvognen. Ved pauser og lengre stopp slås 12 V-driften av. Ellers lades trekkvognbatteriet raskt ut.

Under kjøring må kjøleskapet ikke drives med gass. Eksplosjonsfare!

Drift

- Gassdrift slås ev. av.
- Vippebryter (1) settes i stilling 1. Hvis det finnes spenning, lyser bryteren opp i rødt.

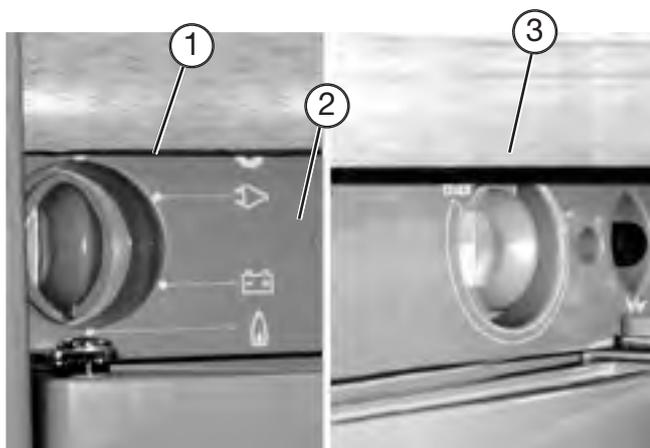
230 V-drift

Før igangsetting

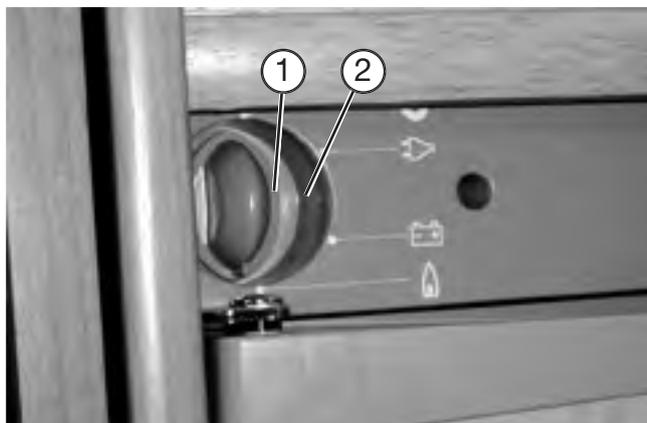
- Kontroller om spenningen til hustilkoplingen eller campingplassen stemmer overens med spenningen som er angitt på skriftskiltet.
- Gassdrift slås ev. av.
- 12 V-drift slås ev. av. Vippebryter(1) settes i stilling 0.

Drift

- Knappen til termostaten (3) settes på høyeste trinn.
- Bryter (2) settes i stilling 1. Hvis det finnes spenning, lyser bryteren opp i grønt.

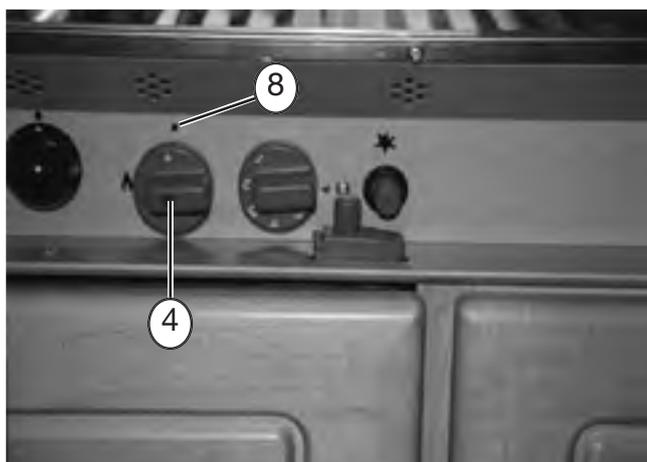

Gassdrift

Før igangsetting

- Kontroller om gasstrykket til gassanlegget stemmer overens med angivelsene på skriftskiltet.
- 12 V-drift slås ev. av. Vippebryter settes i stilling 0.
- 230 V-drift slås ev. av. Vippebryter (2) settes i stilling 0.
- Flaskeventil og hurtiglukkende ventil åpnes i gasstilførselen.

Slå av gassdrift

- Knapp (4) dreies i stilling (8) "Av".

For nærmere informasjon, se bruksanvisningen til kjøleskapsprodusenten.

Kjøleskapdrift

For å unngå mest mulig isdannelse på kjøleelementet: Flytende mat tildekkes. Varm mat kjøles ned før den settes i kjøleskapet. Ha kjøleskapet åpent kun så lenge som nødvendig.

Sett inn hyller

I kjøleskapet er det to eller tre hyller. Ved hjelp av en enkel kleminnretning kan du sette hyllene inn i ønsket høyde.

Trykk på kunststoffholderen på den høyre, korte siden til hyllen.

- Drei holderen horisontalt og sett hyllen på skrått inn i kjøleskapet.
- Sett den korte siden, uten holder, i en av slissene på kjøleskapets venstre sidevegg.
- Sett den korte siden med holderen inn i tilsvarende slisse på kjøleskapets høyre sidevegg.
- Drei holderen nedover slik at denne klemmer i slissen.

For å flytte hyllen, dreier du holderen oppover og fjerner hyllen. Sett så hyllen i ønsket høyde ved å følge prosessen som beskrevet ovenfor.

Henvisning! Frysehylle er ikke egnet for innfrysning av mat. Bruk kun drikkevann for lagring av isbiter. Ikke ha andre produkter i frysehylle når du lager isbiter.

8.5 Gasskomfyr

Kjøkkenbenken til campingvognen er utrustet med en 3-flammers-gasskomfyr.

Før igangsetting

- Flaskeventil og hurtiglukkende ventil i gasstilførselen åpnes.
- Ved bruk av kokeapparatet må takluken eller vinduet være åpent.
- Betjeningshåndtak på gassapparat som må trykkes ved innkopling for tenning, må fjæres tilbake igjen av seg selv etter trykkingen.
- Før bruken av kokeapparatet skal flammebeskyttelsen (3) være satt på eller fast montert slik at elementer eller utstyr er beskyttet mot varmeutviklingen.

Kokeapparater eller andre apparater som tar forbrenningsluft fra det innvendige rommet, må aldri brukes til å varme opp kjøretøyet. Ignorerer dette, er det akutt livsfare pga. oksygenmangel og det luktfrie kullmonoksid som kan dannes.

Kokeapparatet må ikke brukes ved lukket beskyttelsesplate.

Drift

- Beskyttelsesplaten (1) åpnes.
- Knappen (2) stilles på ønsket brennstedet på tenningsposisjon (stor flamme) og trykkes.
- Brenneren tennes med gasstenger, fyrstikk eller lighter.
- Knappen (2) holdes trykt ytterligere 10-15 sekunder.
- Knappen (2) slippes og dreies på ønsket posisjon (stor eller liten flamme).
- Hvis tenningen mislykkes, gjentas prosedyren fra begynnelsen av.

Bruk grillvotter eller grytekluter når du bruker varme gryter, stekepanner og lignende gjenstander. Obs! Du kan brenne deg.

Vent med å lukke beskyttelsesplaten (1) etter matlaging inntil blussene er kalde.

Lettantennelige gjenstander som kjøkkenhåndklær, servietter osv. må ikke oppbevares i nærheten av kokeapparatet. Flammebeskyttelsen skal være satt på hver gang kokeapparatet brukes. Brannfare!

9 Tilbehør

Les nøye tilbehørsprodusentenes utførlige bruksanvisninger, monteringsanvisninger og koplingskjemaer ved bruken av tilbehør.

10 Vedlikehold og pleie

10.1 Vedlikehold

Vedlikeholdsintervaller

For campingvognen og installasjonene er det bestemte vedlikeholdsintervaller.

For vedlikeholdsintervallene gjelder

- Det første vedlikeholdet skal gjennomføres 12 måneder etter første registrering hos en autorisert HOBBY-forhandler.
- Alle ytterligere vedlikehold skal gjennomføres hos en HOBBY-forhandler en gang i året.
- Vedlikeholdet av alle innebygde apparater gjennomføres avhengig av vedlikeholdsintervallene som er angitt i bruksanvisningene.

HOBBY gir en 5-års tetthetsgaranti på campingvognens ifølge garantibetingelsene. Til dette må kjøretøyet fremføres for en autorisert HOBBY-forhandler hver 12. måned. Den første tetthetskontrollen etter 12 måneder er gratis.

Kontrollen av gassanlegget (må betales) bør gjentas av en sakkyndig innen flytende gass hvert 2. år. Brukeren har ansvaret for at kontrollen gjennomføres til rett tid.

Sikkerhetsgassregulatorer og slanger skal skiftes ut etter senest 5 år.

Ved smøring og olje gjelder

- Alle 2000 til 3000 kjørekilometre smøres svingstanglagringene på torsjonsfjærakselen.
- Smør lagersteder på huset til sammenstøtsinnretningen.
- Bevegelige deler som bolter og leddsteder oljes.
- Alle 5000 kjørekilometre smøres glidestedene til sammenstøtsinnretningen.
- Kontroller luftspillrommet til lagringene for støtstangen av og til.
- Samtlige glide- og lagringsdeler renses for smuss i regelmessige avstander og oljes.

10.2 Lufte

Tilstrekkelig lufting inne i vognen er nødvendig for et behagelig inneklima. I tillegg unngås korrosjonsskader pga. kondensvann.

Kondensvann dannes gjennom

- små romvolum.
- Pusting og kroppsutdunstning av passasjerene.
- Fuktige klær.
- Bruk av gasskokeplatene.

For å unngå skader pga. kondensvann må du sørge for tilstrekkelig luftutskifting.

10.3 Pleie

Utvendig rengjøring

Kjøretøyet bør ikke vaskes oftere enn nødvendig.

Kjøretøyet må kun vaskes på vaskeplassene som er bestemt for dette.

Bruk rengjøringsmidler så lite som mulig. Aggressive midler som f. eks felgrenser belaster miljøet.

Ikke bruk rengjøringsmidler med løsemiddelinnhold.

For den ytre rengjøringen gjelder

- Kjøretøyet spyles med svak vannstråle.
- Kjøretøyet vaskes med en myk svamp og med vanlig sjampoløsning. Svampen skylles ofte.
- Etterpå skylles det med rikelig vann.
- Kjøretøyet tørkes med viltlær.
- Etter vaskingen blir kjøretøyet stående ute i en periode for å tørke helt.

Baklyktskonsollen tørkes grundig, for her samles det lett vann.

For å polere overflatene gjelder

- Lakkoverflatene etterbehandles av og til med voks. Vær obs på bruksinformasjonen til voksprodusenten. Vi anbefaler produkter fra produsentene VALMA, Turtle, Flash og System.

For å rubbe overflatene gjelder

- I unntakstilfeller kan rubbing benyttes for å fjerne spesielt tilsmussede partier. Vi anbefaler poleringspasta uten løsningsmidler.

Rubbing gjennomføres kun i spesialtilfeller. Dette fordi poleringen fører til fjerning av det øverste laget til lakken. Derfor skjer det en slitasje ved hyppig rubbing.

Ved tjære- og harpikstilskitning gjelder

- Tjære- og harpiksavleiringer og annet organisk smuss fjernes med white-spirit eller rødspirit.

Ikke bruk aggressive løsningsmidler som f. eks. inneholder ester, keton, tynner, motorvask e.l.

Ved skader gjelder

- Skader repareres umiddelbart for å unngå ytterligere skader pga. korrosjon. Ved dette bør du få hjelp av din Hobby-forhandler.

Vinduer og dører

For pleien gjelder

- Dør- og vindusgummi gnis lett inn med silikon (spray eller stift) eller vaselin.
- Akrylglassruter rengjøres kun vått med en ren svamp og en myk klut. Ved tørr rengjøring kan rutene få skraper.

Ikke bruk skarpe og aggressive vaskemidler som inneholder mykningsstoff eller løsningsmidler.

Silikonspray eller -stift får du kjøpt i faghandelen for bilrekvisita.

Innvendig rengjøring

For putetrekk og gardiner gjelder

- Putetrekk rengjøres med en myk børste eller en støvsuger.
- Sterk tilskitnede putetrekk og gardiner renses. Ikke vask dem selv.
- Hvis det er nødvendig, rengjør forsiktig med skummet til et finvaskemiddel.

For gulvteppet gjelder

- Rengjør med støvsuger eller børste.
- Hvis det kreves, behandler du det med teppeskum eller sjamponerer det.

For møbelflater gjelder

- Tremøbler rengjøres med en fuktig klut eller svamp.
- Tørk tørt med en støvfri, myk klut.
- Bruk milde pleiemidler for møbler.

Ikke bruk skuremidler eller intensive pleiemidler for møbler for disse kan lage skraper i overflaten.

For toalettrommet gjelder

- Rengjør med nøytral, flytende såpe og en ikke-skurende klut.

Ikke bruk skuremidler på toalettrommet heller.

For emaljevasken gjelder

- Emaljevasken rengjøres med vanlige husholdningsmidler.

Tilbehørsdeler

For pleien gjelder

- Kunststoffdeler (f. eks. støtstenger, ytterbekledning) rengjøres med inntil 60 °C varmt vann og mildt husholdningsrengjøringsmiddel.
- Fattede eller oljede overflater rengjøres med rødspirit.
- Ved behov fettes dørhengsler og løftestøtter.
- Ferskvannslanger, ferskvannstanken og spillvannstanken rengjøres årlig.

Ikke bruk skuremidler for disse kan lage skraper i overflaten.

Etter at pleiearbeidene er ferdige, fjernes alle spraybokser med rengjørings- eller pleiemidler fra kjøretøyet. Ellers er det eksplosjonsfare ved temperaturer over 50 °C.

10.4 Vinterdrift

Forberedelse

Pga. den isolerte sandwichkonstruksjonen (aluminiums sandwich-oppbygning med isolasjonsvindu) kan campingvognen brukes hele året.

Obs! For vintercamping anbefaler vi å optimere campingvognen etter dine personlige ønsker. Din ansvarlige forhandler gir deg gjerne råd.

Til forberedelsen gjelder

- Kjøretøyet kontrolleres for lakk- og rustskader. Ev. skader repareres.
- Vær sikker på at det ikke kan trenge inn vann i gulvets tvangslufting og i oppvarmingen.
- Metalldelene til karosseriet beskyttes mot rust med et vernemiddel på voksbasis.
- Lakkerte, ytre flater anbefales polert.

Vinterdrift

Under vinterdriften oppstår det kondensvann ved lave temperaturer pga. oppholdet i kjøretøyet. For å kunne garantere en god luftkvalitet i rommet og for å unngå skader på kjøretøyet gjennom kondensvann, er det svært viktig med tilstrekkelig lufting.

For beluftningen gjelder

- I oppvarmingsfasen til kjøretøyet settes oppvarmingen i høyeste stilling, og overskap, gardiner og rullegardiner åpnes. Dermed oppnås en optimal lufting.
- Du må kun varme med innkoplet omluftsanlegg.
- Om morgenen må alle puter tas opp, sengebener luftes og fuktige steder tørkes.

Hvis det allikevel skulle oppstå kondensvann noen plasser, tørkes det bort.

Forholdsregler for frostbeskyttelse

Ved tilstrekkelig oppvarming av det innvendige rommet er det ikke å forvente at ferskvannstanken, vannledningene eller varmtvannstanken fryser. Ferskvann påfylles først etter oppvarming av kjøretøyet.

Men vi anbefaler å bruke en ytterligere tankoppvarming ved lave utetemperaturer. Din avtaleforhandler viser deg flere muligheter for dette (ikke leveringsomfanget).

For avløpsvanntanken gjelder

- Ved lave temperaturer blandes frostvæske eller kokesalt i avløpsvannet.
- Fang opp avløpsvannet utenfor kjøretøyet.
- Hold utløpet til avløpsvanntanken åpen.

Etter avslutning av vinter- sesongen

For pleien gjelder

- Gjennomfør grundig chassisvask. Dermed fjernes korrosjonsfremmende midler (salt, og annet skitt).

Kjøretøyet vaskes på vaskeplasser som er bestemt til dette.

Bruk så lite rengjøringsmidler som mulig. Aggressive midler som f. eks. felgerengjøringsmidler belaster miljøet.

Gjøre vinterfast

Generelt gjelder

- Campingvognen må kun bli stående i et lukket rom når dette er tørt og godt beluftet. Skulle det ikke være mulig, er det bedre å parkere campingvognen ute.

For den innvendige innretningen gjelder

- Kjøleskapet tømmes og rengjøres. Kjøleskapsdøren blir stående åpen.
- Stuverom og skap blir stående åpen pga. lufting.
- Puter og madrasser stilles opp slik at de ikke kommer i berøring med kondensvann.
- Hvis nødvendig, varmes campingvognen opp for å unngå mugg gjennom kondensfuktighet.
- Bruk tørrball eller lignende produkter for å holde kjøretøyet tørt innvendig. Følg produsentenes bruksanvisning.
- Batteriene klemmes av, utmontering er ideelt, og ca. en gang i måneden kontrolleres ladetilstanden, evt. etterlades.

For den ytre oppbyggingen gjelder

- Støttene dreies ned.
- Lakkerte, ytre flater anbefales polert med et egnet middel.
- Metalldelene til chassis beskyttes mot rust med et vernemiddel på voksbasis.
- Vognen må ikke tildekkes med mindre det sørges for god ventilasjon.
- Tvangslufting holdes åpen.
- Campingvognen luftes grundig hver tredje til fjerde uke.

For beholdere gjelder

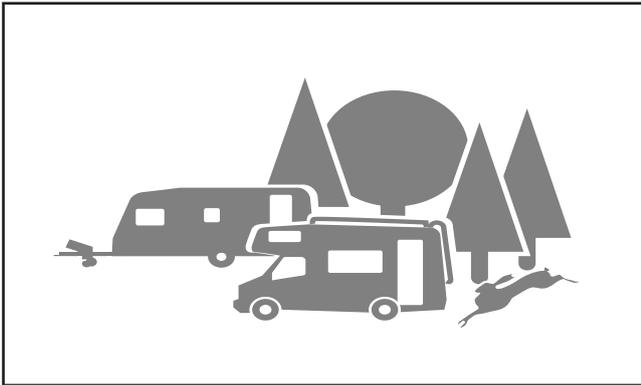
- Ferskvannstanken tømmes ved hjelp av pumpe, ev. tappeplugg, og rengjøres.
- Spillvannstanken tømmes og rengjøres.
- Toalettanken tømmes og rengjøres.
- Varmtvannsbereder tømmes komplett. Alle vannkraner åpnes.
- Vær sikker på at det ikke kan trenge inn vann i gulvets tvangslufting og i luftinntak til Truma.

Vær også obs på henvisningene og betjeningsveiledningene til monteringsapparatprodusenten.

11 Avfallshåndtering og miljøvern

11.1 Miljø og mobil reising

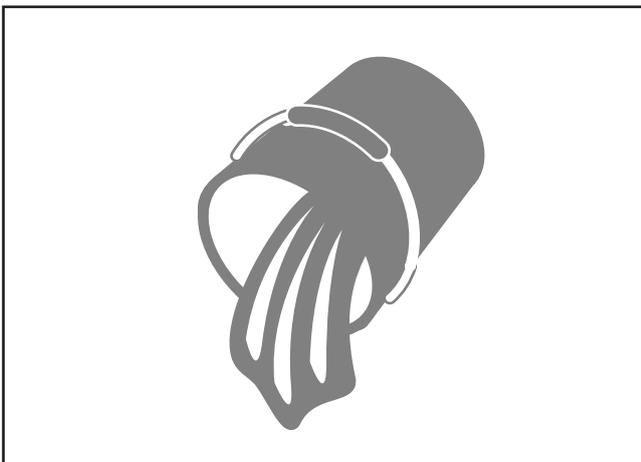

Miljørett bruk

Reisende med bobil og campingvogn har et spesielt ansvar for miljøet. Derfor bør bruken av campingvognen alltid skje miljøvennlig.

For den miljøvennlige bruken gjelder

- Ingen innflytelse på roen og renheten til naturen.
- Spillvann, avfallstank og avfall tømmes bare på angitte plasser.
- Handle som et forbilde slik at bobil- og campingvognkjørere ikke blir stemplet generelt som miljøsyndere.

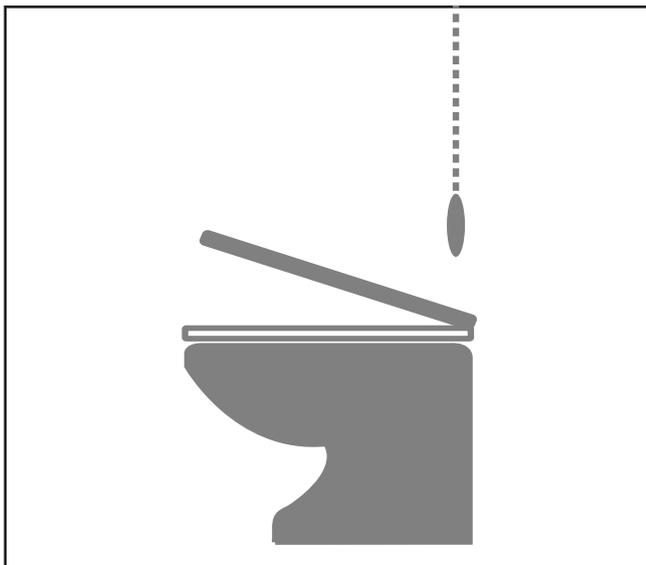

For spillvann gjelder

- Spillvann om bord samles kun i innebygde spillvannstanker eller til nød i andre egnede beholdere.
- Spillvann tømmes aldri ut i det fri eller i kummer. Veidrenering pleier ikke å ledes forbi renseanlegg.
- Spillvannstanken tømmes så ofte som mulig, også hvis den ikke er helt fylt (hygiene). Spillvannstanken skylles om mulig med rent vann etter hver tømming.

Tøm spillvannstanken kun på angitte tømme-stasjoner og ikke ute i naturen. Tømme-stasjoner finnes som regel på rasteplasser langs motorveier, på campingplasser eller bensin-stasjoner.

For avfallstanken gjelder

- Tøm kun tillatte sanitærmidler i avfallstanken.

Sanitærvæsken doseres etter riktig blandingsforhold. En overdosering er ingen garanti for å unngå eventuell luktdannelse.

Avfallshåndtering

- Avfallstanken må aldri bli for full. Senest når nivåangivelsen lyser opp, må tanken tømmes umiddelbart.
- Avfallstanken må aldri tømmes i kummer. Veidrenering pleier ikke å ledes forbi renseanlegg.

Tøm avfallstanken kun på angitte tømmestasjoner og ikke ute i naturen.

For avfall gjelder

- Avfall sorteres, og resirkulerbare stoffer tilføres gjenvinningen.
- Avfallsbeholderen tømmes ofte i dunker eller containere som er til for dette. Slik unngås ubehagelige lukter og at avfall samles opp om bord og begynner å irritere deg.

For rasteplasser gjelder

- Rasteplasser forlates alltid i ren tilstand, også hvis søppelet skulle tilhøre andre.

Det er ikke bare naturen som setter stor pris på miljøvennlig atferd, men også alle som reiser med bil eller campingvogn.

12 Tekniske data

12.1 Dekktrykk

Dekkstørrelse	Luftrykk i bar
155 R 13 C	4,5
185 R 14 8PR	4,5
195/70 R15C	4,5
175/70 R13	3,0
195/70 R14	3,0

12.2 Vekt iht. EN 1645-2

Modell	Egen- vekt [kg]	Basis- utstyr [kg]	Kjøre- vekt [kg]	Total- vekt [kg]	Nyttelast [kg]
400 SB De Luxe Easy	898	79	977	1100	123
400 SF De Luxe Easy	901	79	980	1100	120
400 KB De Luxe Easy	904	79	983	1100	117
400 SB Excellent Erle Easy	903	79	982	1100	118
400 SF Excellent Erle Easy	916	79	995	1100	105
410 SFe Excellent Easy	987	79	1066	1200	134
440 SB De Luxe Easy	992	79	1071	1200	129
440 SF De Luxe Easy	994	79	1073	1200	127
450 UB De Luxe Easy	975	79	1054	1200	146
450 UF De Luxe Easy	984	79	1063	1200	137
450 UB Excellent Erle Easy	985	79	1064	1200	136
450 UF Excellent Erle Easy	987	79	1066	1200	134
460 UFe De Luxe Easy	1044	79	1123	1300	177
460 UFe Excellent Erle Easy	1050	79	1129	1300	171
495 UL De Luxe Easy	1105	79	1184	1400	216
495 UK De Luxe Easy	1118	79	1197	1400	203
495 UL Excellent Erle Easy	1119	79	1198	1400	202
495 UK Excellent Erle Easy	1125	79	1204	1400	196
495 UFe Excellent Easy	1094	79	1173	1350	177
500 KMFe De Luxe Easy	1130	79	1209	1400	191
500 KMFe Excellent Erle Easy	1142	79	1221	1400	179
500 Uff Excellent Erle Easy	1138	79	1217	1400	183
520 TMF Excelsior Birne	1149	107	1256	1500	244

540 UL De Luxe Easy	1166	107	1273	1500	227
540 UF De Luxe Easy	1167	107	1274	1500	226
540 UK De Luxe Easy	1169	107	1276	1500	224
540 UL Excellent Erle Easy	1172	107	1279	1500	221
540 UF Excellent Erle Easy	1174	107	1281	1500	219
540 UK Excellent Erle Easy	1179	107	1286	1500	214
540 UFe Excellent Erle Easy	1204	107	1311	1500	189
560 UL Excellent Erle Easy	1292	107	1399	1600	201
560 UF Excellent Erle Easy	1299	107	1406	1600	194
560 KMFe De Luxe Easy	1318	107	1425	1600	175
560 KMFe Excellent Erle Easy	1329	107	1436	1600	164
560 UFe Excellent Erle Easy	1292	107	1399	1600	201
495 UFe Prestige Esche	1170	79	1249	1500	251
540 UL Prestige Esche	1227	107	1334	1550	216
540 UF Prestige Esche	1235	107	1342	1550	208
540 UL Exclusive Wurzelahorn	1239	107	1346	1550	204
540 UF Exclusive Wurzelahorn	1249	107	1356	1550	194
540 UL Excelsior Mollebusch	1230	107	1337	1550	213
540 UF Excelsior Mollebusch	1241	107	1348	1550	202
540 UFe Excelsior Mollebusch	1271	107	1378	1550	172
540 UFe Exclusive Wurzelahorn	1285	107	1392	1550	158
540 WLU Exclusive Wurzelahorn	1258	107	1365	1550	185
540 WLU Prestige Esche	1253	107	1360	1550	190
560 UL Prestige Esche	1345	107	1452	1600	148
560 UF Prestige Esche	1349	107	1456	1600	144
560 UKF Prestige Esche	1361	107	1468	1600	132
560 UL Exclusive Wurzelahorn	1352	107	1459	1600	141
560 UF Exclusive Wurzelahorn	1354	107	1461	1600	139
560 Uff Exclusive Wurzelahorn	1321	107	1428	1600	172
560 KMFe Exclusive Wurzelahorn	1392	107	1499	1600	101
560 KMFe Prestige Esche	1387	107	1494	1600	106
560 UFe Prestige Esche	1351	107	1458	1600	142
560 UFe Exclusive Wurzelahorn	1365	107	1472	1600	128
560 UFe Excelsior Mollebusch	1340	107	1447	1600	153
560 WLU Prestige Esche	1373	107	1480	1600	120
560 WLU Exclusive Wurzelahorn	1387	107	1494	1600	106
610 UL Prestige Esche	1470	107	1577	1750	173
610 UF Prestige Esche	1481	107	1588	1750	162
610 UL Excelsior Mollebusch	1534	107	1641	1900	259
610 UF Excelsior Mollebusch	1542	107	1649	1900	251
635 SMF Prestige Esche	1541	107	1648	1900	252
650 KFU Prestige Esche	1607	107	1714	1900	186
650 Uff Excelsior Mollebusch	1555	107	1662	1900	238
650 UMFfe Prestige Esche	1524	107	1631	1900	269
650 KMFe Prestige Esche	1532	107	1639	1900	261

650 KMFe Exclusive Wurzelahorn	1535	107	1642	1900	258
650 WFU Prestige Esche	1552	107	1659	1900	241
700 SMF Exclusive Wurzelahorn	1715	107	1822	2000	178
720 UML Prestige Esche	1762	107	1869	2000	131
720 UMF Prestige Esche	1770	107	1877	2000	123
720 UKFe Exclusive Wurzelahorn	1792	107	1899	2000	101
750 UMF Prestige Esche	1975	107	2082	2200	118
750 UML Prestige Esche	1967	107	2074	2200	126

Basisutyr omfatter alle utstyrsgjenstander og væsker som er nødvendige for den sikre og riktige bruken av kjøretøyet.

Til dette tilhører vektene for:

- inntil 100 % av de fylte flytende gassflaskene
- inntil 100 % av den fylte ferskvannstanken
- inntil 100 % av den fylte varmtvannsberederen
- inntil 100 % av den fylte toalettspillvannstanken
- og en stikkledning til lavspenning (kabeltrommel)

Vekten i kjøreklar tilstand tilsvarer vekten til det tomme kjøretøyet i tillegg til basisutstyret.

Tillatt last for øvrig iht. EN 1645-2 tilsvarer differansen av "teknisk tillatt totalvekt" og "vekt i kjøreklar tilstand". Denne verdien bør inkludere vektene for tilleggsutstyr og personlig utstyr.

12.3 Basisutstyr

a) flytende gassforsyning

	400 - 500	500 - 760	
antall 11 kg-gassflasker:	2	2	kg
vekt på én aluminiums gassflaske:	5,5	5,5	kg
vekt på én 11 kg-gassflaske (100 %):	11	11	kg
totalt:	33	33	kg

b) væsker

22 l rulletank ferskvann (100 %):	22	--	kg
50 l fasttank ferskvann (100 %):	--	50	kg
15 l spillvannstank toalett (100 %):	15	15	kg
5 l Truma-varmtvannsbereder (100 %):	5	5	kg
totalt:	42	70	kg

c) strømforsyning

stikkledning til lavspenning:	4	4	kg
basisutstyr totalt:	79	107	kg

12.4 Belysning

12 V-kjøretøysbelysning			
Posisjon	Beskrivelse	Volt	Watt
utvendig	blinklys venstre	12	21
utvendig	blinklys høyre	12	21
utvendig	parkeringslys	12	5
utvendig	bremselys	12	21
utvendig	nummerskilt	12	5
utvendig	konturlys	12	3
utvendig	sidemarkeringslys	12	3
utvendig	sidemarkering	12	3
utvendig	3. bremselys	12	-

12 V innvendig belysning	
Lampe	Lysmiddel
Taklys rundt, grått	1 x 21W
Taklys rundt, grått	1 x 21W
Taklys 12V halogen	3 x 10W
Panorama takkuppel over- og underdel	4 x 5W
Skaplys	1 x 5W
Lampe for barneseng	1 x 21W
Lampe for vaskerom	3 x 10W
Hjørnelys	2 x 10W
Kjøkkenlampe sølv 12V	3 x 21W
Kjøkkenlampe sølv 230/12V	1 x 21W
Monteringsspot 1980/12H/G/krom	1 x 10W
Monteringsspot med bjelle	1 x 10W
Monteringsspot sølv	1 x 5W
Spot	1 x 10W
Lysopphengning sølv	1 x 21W
Lysopphengning or	1 x 21W
Indirekte belysning 3 x B9	3 x 4W
Indirekte belysning 5 x B9	5 x 4W
Indirekte belysning 6 x B9	6 x 4W
Indirekte belysning 7 x B9	7 x 4W
Indirekte belysning 7 x B9	7 x 4W
Indirekte belysning 10 x B9	10 x 4W
Innstigningslys	2x10W
230 V innvendig belysning	
Lampe	Lysmiddel
Taklys	3 x 15W
Taklys rundt, grått	1 x 25W
Taklys rundt, grått	1 x 25W
Taklys rundt, grått (GB)	1 x 40W
Lampe for barneseng	1 x 25W
Kjøkkenlampe sølv	2 x 25W
Kjøkkenlampe sølv (GB)	2 x 25W
Kjøkkenlampe sølv 230 / 12V	2 x 25W
Spot 1934 / matt-sølv	1 x 30W
Lysopphengning or	1 x 40W
Lysopphengning sølv	1 x 40W

Indeks

A

Avgass 08-2

B

Bagasjeromluke 04-3

Barneseng 06-10

Batteriskifte på tenningsautomat 08-5

Belysning 12-4

Brannslukking 01-11

Bremse 01-8

D

Definisjon av massene 02-3

Dekk 03-1

Dekktrykk 03-1

Dører og luker

innvendig 06-2

F

Felger 03-2

Ferskvannstank 07-2

Frysehylle 08-10

Funksjon

Strømforsyningsenhet 05-3

Førstehjelpsskrin 01-10

G

Gass 08-1

Gasskasse 08-3

Gasskasselokk 04-4

Gasskomfyr 08-11

Bruk av komfyren 08-1

Grunnutrustning 02-3

H

Takstige 04-5

Hjelpespeil 04-5

Hjulskifte 03-3

Hovedundersøkelse 01-13

I

Inngangsdør 04-3

Døroverdel 06-5

innvendig 06-1

Myggnetting 06-1

K

Kjøleskap 04-2, 08-7

12 V-drift 08-7

230 V-drift 08-7

Drift 08-9

Frysehylle 08-10

Gassdrift 08-8

Kjøre 01-9

Kjørestøy 01-5

Kjøretøysnøkkel 04-3

Kjøring i svinger 01-10

Møbeldører

åpne og lukke 06-3

Kollisjonsbremseanlegg 03-6

Kontroll av gassanlegget 08-1

Koplingsskjema innvendig 05-9

Koplingsskjema utvendig 05-10

L

Lamper

Skifte av halogenlampene 05-7

Last 01-7, 02-3

Last ifølge EN 1645-2 02-4

Lysbryter 06-9

M

Masse i kjøreklar tilstand 02-3

Miljøtips

Dumping av avfallstank 11-1

Sanitærvæske 11-2

N

Nettilkopling 05-3

Nødhjelpsutstyr 01-8

O

Olje 02-1

Oppvarming 04-2, 08-4

P

Parkere vognen 03-5

Parkeringsbremse 03-5

Pleie 10-1

Dekkdrybde 03-2

R

Kjøring 01-9

Regulator 08-1

Ryggning 01-15

S

Sanitærvæske 11-2

Sengeombygging 06-9

Servicesenter 05-2

Sikkerhetshenvisninger 05-1

Sikring av kjøretøy 01-15

Sengebenk 06-5

Smøre 02-1, 10-5

Smøre 02-1, 10-5
Rullegardin 06-8
Spillvannstank 07-2
Stekeovn 05-6
Stengekraner
Monteringssted til 08-3
Støtter 02-5
Strømforsyning 05-2

T

Taklast 01-8
Takluke 06-7
Takreling 04-5
Tekniske data
Vekt 12-1, 12-4
Dekktrykk 12-1
Teknisk tillatt totalmasse 02-3
Tenningsautomat 08-5
Batteriskifte 08-5
Termo-takvindu 06-1
Tilbehør 09-1
Tilkople / avkople 01-3
Tillatelse 01-1, 01-10
Tilleggsutrustning 02-4
Toalettluke 04-4
Tomvekt 02-3
Topphastighet 01-10
Truma-terme 07-8
Truma-Vent-ventilator 05-5
Tvangslufting 04-1

U

Utvalg av parkeringsplass 01-11, 01-15
Utvendig stikkontakt 04-4

V

Vannforsyning 07-1
Vannspyletoalett 07-3
Varseltrekant 01-5
Vedlikehold 01-1, 10-2
Ventiler 08-1, 08-3
Vindu
Vinterdrift 10-2

Y

Ytre speil 04-5

Å

Åpningsbare vinduer 06-5